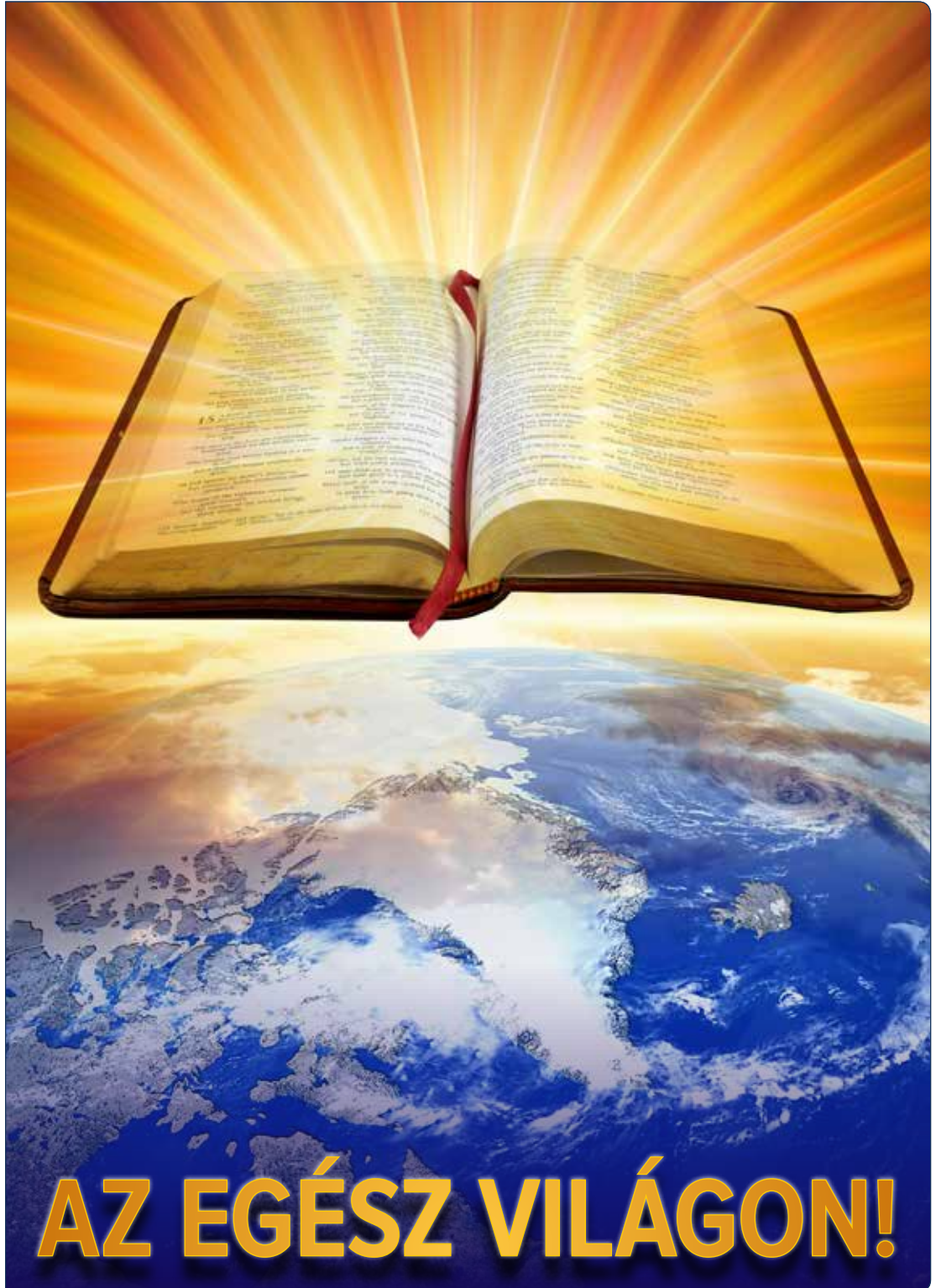

2016. AUGUSZTUS: EGYÜTT KRISZTUSBAN + MISSZIÓ AFRIKÁBAN + A „SIETTETÉS” ELMÉLETE MINT „EMBERI HOZZÁJÁRULÁS”
JÉZUS KRISZTUS MÁSODIK ELJÖVETELE „KÉSÉSE” PROBLÉMÁJÁNAK MEGOLDÁSÁRA + EGYSGÉBEN UGYANAZON REMÉNY ZÁSZLAJA ALATT
+ OTT, AHOOL ISTEN VÁR REÁNK + A HÁROM DIMENZIÓS VEZETŐ + BEFOLYÁSOLHATJUK-E ISTENT?

Adventszemle

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETELETÉT VÁRÓKNAK

AZ EGÉSZ VILÁGON!

Adventszemle

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövételét.

6

3 Esemény

Teodor Huțanu

Aki eljövendő,
hamar eljön

4 Riport

A szerkesztőség

Együtt Krisztusban

5 Igek és jelentésük

Gabriel Ișvan

Megígérte Jézus, hogy
már az első században
visszajön?

6 A hónap témája

A „God Cares” csapata

Misszió Afrikában

8 Az AMiCUS nagybányai fiókszervezete

Dan Robinson

„A legjobbak!”

10

10 Teológia

Szallós Zoltán

A „siettetés” elmélete
mint „emberi hozzá-
járulás” Jézus Krisztus
második eljövetele
„késése” problémájának
megoldására

13 A romániai egyház – Észak-Erdély

Iosif Pașca

Egységben ugyanazon
remény zászlaja alatt

16 Külmiszió

Cristian Dumitrescu

Missziónapló –
Ott, ahol Isten vár reánk

20 Személyes fejlődés

Daniel Bota

A három dimenziós
vezető

16

23 Bibliai gazdaságtan

Dan Constantinescu

Pénzügyi szakmák és
koordináták a Bibliában

26 Azonosságunk pillérei

Florin Lăiu

A szentély a dogma és
a felülvizsgálat között
(1930–1980) – I. rész

30 Gyermekeoldal

Alina Chirileanu

Az Ige barátai Jézus
barátai

31 Szívtől a szívig

Ștefan Tomoiagă

Befolyásolhatjuk-e
Istent?

23

31

Csakis egy hiteles kapcsolat Istennel segíthet elérnünk lelki fejlődésünk csúcspontját: az isteni képmáshoz való hasonlóságot. A kapcsolat feltételei lehetővé teszik olyanoknak látnunk Istent, amilyen a valóságban. Ha olyasmint próbálunk tenni, ami az Ő hatáskörébe tartozik, el fogunk esni, és ha elvárjuk, hogy Ő tegye meg a mi részünket, Ő fog elutasítani bennünket. Isten megteszi a maga részét, nekünk pedig kérnünk kell a Szentlélek erejét, hogy amire egyedül képtelenek vagyunk, azt a segítségével megtehesseük.

2016. augusztus. A Romániai Hetednap Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Lóránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; Tanácsadók Ștefan Tomoiagă, Aurel Neațu, Eduard Călugăru, Florin Istrate, Mihai Maur, Iosif Pașca, Georgel Pirlitu, Szász Ernő; Különleges munkatársak Romică Sirbu, Dragoș Mușat, Daniel Chirileanu, Florian Ristea; Fordította Papp Andrea és Zakariás Loránd; Szerkesztette Zakariás Loránd; Tördelés Szőcs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400107; Tel. 0740-100015; E-mail mezeiaron@yahoo.com; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Fast Print, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/3230020, Fax 021/3230040

ISSN 1842 - 3361

AKI ELJÖVENDŐ, HAMAR ELJÖN

Egyik legújabb és leggyakrabban használt szavunk a „brexit”: hat betűből áll, mint egy komplex valóságra utaló kód. Habár Európa valós geopolitikai térképe a mai napig nem érvénytelenítette Dániel 2. fejezetének próféciáját, ma még inkább megbizonyosodott, hogy Európa országai „egymással nem egyesülnek, minthogy a vas sem egyesül a cseréppel” (Dán 2:43). Napjaink eseményeinek sodrása figyelmeztet minket, adventistákat és az egész világot, hogy megrázó események következnek, amelyek gyökeresen megváltoztatják világunkat.

A Királyok Királyának visszajötté és a világ végezete itt áll előttünk. Nem pánikkeltésről van most szó, hanem a kétezer éves keresztény várakozás beteljesedéséről, a várva várt Üdvözítőnkkel és Urunkkal való találkozásról. Mondhatjuk azt, hogy „hallottunk már ilyeneket”! A farkas fenyegető közeledtéről szóló fabula drámai jelentőséget kap, ha velünk esik meg, most, amikor mindeknek a sorsa dől el.

„Mert rövidesen végez az Úr a földön” – olvasunk Róma 9:28 versében. Több mint száz év telt el, amióta elhangzottak ezek a szavak: „A vég idején élünk. Az idők rohamosan beteljesedő jelei hirdetik, hogy Krisztus eljövetele a küszöbön áll. Komoly és fontos napokat élünk. Isten Lelke lassan,

de biztosan elhagyja a földet. Már zúdulnak a csapások Isten kegyelmének megvetőire. Baljós szerencsétlenségek követik egymást szárazon és vízen. A társadalom nyugtalan. Háborús hírek járnak. Mindez főfontosságú események közeledését jósolja” (Ellen White, *Bizonyságtételek*, 9/11).

A napi hírekkel igazolhatjuk a Prófétaság Lelke szavait: háborús feszültségek vannak körülöttünk, menekültek áradata, korrupció, terrorizmus, általános bizonytalanság. „A világ állapota mutatja, hogy a nyomorúságos idők már ránk is törtek. A napilapok tömve vannak annak jeleivel, hogy hamarosan rémes összecsapás következik. Gyakoriak a vakmerő rablások. Mindennaposak a munkabeszüntetések. Mindenfelé lopnak és gyilkolnak. Ördög-megszállta emberek oltják ki férfiak, nők és gyermekek életét” (uo.).

E havi számunk főtémája a misszió. Aki érti és hiszi, hogy a Visszajövetel küszöbön áll, missziót fog végezni! (Mt 24:14) ■

Teodor Huțanu, főszerkesztő, *Curierul Adventist*

**A VISSZAJÖVETEL
KÖZELSEGE
TEODOR
HUȚANU**

**„ÉS AZ ISTEN ORSZÁ-
GÁNAK EZ AZ EVANGÉ-
LIUMA HIRDETTETIK
MAJD AZ EGÉSZ VILÁ-
GON, BIZONYSÁGUL
MINDEN NÉPNEK; ÉS
AKKOR JÓ EL A VÉG”
(MT 24:14).**

Ébredés és Reform

te, családot, gyülekezetet, felebarátaid

„A mennyei könyvek felfedik az eltírt önzést. A mások iránti kötelességek elmulasztásáról is feljegyzés készül, és arról is, ha megfeledekezünk a Megváltó kívánalmairól. Az ember látni fogja, milyen sokszor fordította Sátán szolgálatára idejét, gondolatait és erejét, ami pedig Istent illette volna meg.

Szomorú az a feljegyzés, amit az angyalok a mennyben készítenek. Értelmes lényeket, Krisztus állítólagos követőit leköti a világi javak szerzése és a földi örömeik élvezete. Pénzt, időt, erőt áldoznak hivalkodásra és önző élvezetekre. De imádkozásra,

Figyeljünk a megtévesztésre!

a Szentírás kutatására, lelkük megalázására és bűneik megvallására csak rövid pillanatokot fordítanak.

Sátán számtalan tervet eszel ki gondolataink lekötésére, hogy ne foglalkozunk azokkal a dolgokkal, amelyeket a legjobban kellene ismernünk. Az öcsaló gyűlöli azokat a nagyszerű igazságokat, amelyek nyomán az ember megismeri az engesztelő áldozatot és a korlátlan hatalmú Közbenjárót. Tudja, hogy számára minden azon múlik, hogy el tudja-e az emberek figyelmét terelni Jézusról és az igazságról”. (Ellen G. White, *A nagy küzdelem*, 401)

EGYÜTT KRISZTUSBAN

A romániai adventista romák kongresszusa
Méhkert, 2016. június 3–4.

A romániai adventista romák kongresszusának háromnyelvű mottója a következő volt: „Kekhtanes ando Isus – Uniți în Hristos – Együtt Krisztusban”. A 2016. június 3-án és 4-án tartott találkozót a Romániai Hetednap Adventista Egyház Etnikai Csoportok Osztálya készítette elő, fő szervezője pedig Balla Loránd lelkipásztor volt. Az értekezlet lebonyolításában fontos szerepet játszottak az Egyházterületek Etnikai Csoportok Osztályainak igazgatói: Cornel Dobre (Munténia), Nagy-Kasza Gyula (Bánát), Szász Ernő (Dél-Erdély), Filep István (Észak-Erdély), Sergiu Macovei (Moldva) és Andrei Daniel (Olténia). Az eseményre meghatóan sok roma nemzetiségű testvér érkezett az ország minden részéről.

A lelki üzenetek, missziótapasztalatok és szemináriumok kidomborították azt a szeretetet és szenvedélyt, amelyvel Isten minden embert megkeres, etnikai és nyelvi hovatartozás nélkül. A felszólalók hangsúlyozták továbbá, hogy mindannyian nagyon értékesek vagyunk Isten és az Ő egyháza számára, valamint azon sürgős elhívás szempontjából, hogy az evangélium hírért minden nemzetnek és népnek elvigyük, most, amikor már küszöbön áll reménységünk, Krisztus Urunk dicsőséges eljövételének teljesevé.

A kongresszus különleges meghívottja Mario Brito testvér volt, az Inter-Európa Divízió elnöke. További különleges meghívottjaink a következő személyek voltak: Ștefan Tomoiagă, az Unió elnöke, Georgel Pîrlitu, a Munténiai Egyházterület elnöke, Szász Ernő, a Dél-Erdély Egyházterület elnöke, Ioan Feier, az Észak-Erdély Egyházterület kincstárnoka és Teodor Huțanu, a *Curierul Adventist* főszerkesztője és az Adventista Nyugdíjpénztár igazgatója.

A szombat délelőtti program Isten roma nyelvű énekek általi dicsőítésével és imádatával kezdődött, majd az imádkozás és a lelki üzenet percei következtek, amelyek meggyőzték a jelenlévőket, hogy jól felkészült csapatot alkotnak a szolgálatra, és fontos a hozzájárulásuk a küldetéshez és Isten Országának építéséhez.

A szombat délutáni programot Mario Brito, Sergiu Macovei, Ioan Feier és Teodor Huțanu szemináriumai vezették be. Ezeket követően tapasztalatok hangzottak el, zene- és énekszámok kíséretében. Minden zenekarnak és kórusnak lehetősége volt kifejeznie örömét és háláját, hogy egy szent néphez tartozik, melynek különleges elhívása és küldetése van. Felléptek kórusok, zenekarok és szólolisták az ország minden részéről.

Az esemény fénypontja a reformért és megújulásért tett személyes fogadalom volt, a küldetési ígét pedig Mario Brito, az Inter-Európa Divízió elnöke mondta. A kong-

resszus egy különleges odaszentelődési imával ért véget, amellyel Isten vezetését kérték, s amely után a jelenlévők határozottan kijelentették, hogy „egységben maradnak Krisztusért”. ■

MEGÍGÉRTÉ JÉZUS, HOGY MÁR AZ ELSŐ SZÁZADBAN VISSZAJÖN?

Máté 10:23 versében olvassuk: „Mikor pedig abban a városban üldöznek titeket, szaladjatok a másikba. Mert bizony mondom néktek: be sem járjátok Izrael városait, míg az embernek Fia eljövend.”

Jézus dicsőséges eljövételének ígérete közvetlenül vagy közvetett módon 320 alkalommal hangzik el az Újtestamentumban. Ez az a bibliai ígértet, amelynek beteljesedését a legjobban várjuk. De vajon Máté 10:23 verséből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy Jézusnak a tanítványok idejében kellett volna visszatérnie?

E nehéz szöveg magyarázatához sok változat kínálkozik, és mindeniknek megvan a maga lombozata. Máté evangéliuma 10. fejezetében Jézus egy rövid időtartamú misszióba küldi tanítványait, hogy mentsek „Izrael házának eltévelyedett juhait” (Mt 10:6). Előkészítő beszédében Jézus szélesebb körben alkalmazható tanulságokat szőtt, amelyek az evangélium hirdetésének általános feladatára vonatkoztak: megtanítja őket, mit tegyenek, ha üldözik őket, figyelmezteti őket, hogy „helytartók és királyok” elé viszik őket ítéletre (10:18). A rendelkezésünkre álló információk alapján a keresztények zsinagógákban és azokon kívül történő sanyargatása Jézus mennybe emelése után kezdődött. Ebből arra következtethetünk, hogy Jézus Máté 10. fejezetében elhangzott tanításai Izrael városaira vonatkoztak, de a későbbi történelmi helyzetekben is alkalmazhatóak voltak.

A szöveg minél szó szerintibb értelmezése mellett érvelő bibliamagyarázók a konkrét kontextusba kapaszkodnak – „Izrael városai” –, és kijelentik, hogy a tanítványok küldetése Izrael (Palesztina) területére korlátozódik. Magyarázatuk Jézus eljövételét a tanítványok idejére teszi, Izrael megtérítése küldetésének végére. Ha így van, akkor megmagyarázhatatlan az „embernek Fia” messianisztikus megnevezés, ami utalás a dicsőséges eljövételre. Ha a szöveg a második adventre vonatkozna, hogyan magyarázzuk Jézus Izraelre vonatkozó parancsát? Minden olyan értelmezési javaslat, amely itt szimbolikus jelentést tulajdonít az eljövételnek, mint Máté 28:20 versében, nem magyarázza kielégítő módon azt, hogy itt mind-

össze egy az Izrael városaival kapcsolatos parancsról van szó.

Két magyarázat van, amely megpróbálja a fenti szempontokat figyelembe venni. Az egyik szerint az „ember Fia” eljövételének képe Dániel 7:13–14 verséből van átvéve, ahol az ember Fia megjelenik az „öreg korú” előtt, akitől megkap minden hatalmat. Más szavakkal, Máté 10:23 versében Jézus biztosítja a tanítványokat, hogy még az életük idejében – amikor még arra sem jutott idejük, hogy Izrael városait bejárják, és szolgálatukkal még nem fordultak a pogányok felé – egy fontos, kolosszális esemény következik be, amely viszont láthatatlan az emberek számára: Jézus halála, feltámadása és mennybe emelése után Jézus megjelenik az Atya előtt, és hatalmat kap Tőle: Ő lesz a világegyetem Királya.

Egy másik értelmezési javaslat szerint Jézus itt a tanítványok küldetésére helyezi a hangsúlyt, nem visszajövetelének idejére. A tanítványok missziója egy állandó, megszakíthatatlan szolgálat, amely Jézus második eljöveteleig tart, és üldöztetés kísérí. Mindez idő alatt állandóan szükség lesz Izraellel is foglalkozni, hiszen Jézus is megkülönböztetett figyelmet szentelt a zsidóknak, annak ellenére, hogy a választott nép megmaccsolta magát, és nem akarta Őt elfogadni Messiásként. Az Izraelért végzendő misszióra történő felhívásra különösen az első században élő keresztényeknek volt szükségük, akiknek első üldözőik éppen a zsidók voltak. Jézus ezzel azt akarta elérni, hogy a keresztények ne távolodjanak el helyrehozhatatlanul a zsidó néptől.

Következésképpen alázattal elismerjük, hogy mindenik magyarázatnak megvannak a maga korlátai. Jézus visszajövetelének ígértetét azonban megerősíti az általános bibliai kontextus, és rendelkezünk azzal a bizonyossággal, hogy a keresztény hívők missziója és üldöztetése boldog reménységük teljesedésekor – Jézus második eljövetelekor – véget fog érni. ■

Gabriel Ișvan, a Munténiai Egyházterület Vallásszabadság és Kommunikáció Osztályának igazgatója

**IGÉK ÉS
JELENTÉSÜK
GABRIEL
IȘVAN**

**„BE SEM JÁRJÁTOK
IZRAEL VÁROSAIT, MÍG
AZ EMBERNEK FIA
ELJÖVEND” (MT 10:23).**

MISSZIÓ AFRIKÁBAN

Nem látom értelmét annak, hogy Afrikába menjek. Befejeztük volna az evangelizációt Romániában? Nincs több szükségben lévő ember itthon? Nekünk is megvan a magunk Afrikája...” – mondják sokan közülünk. És igazuk van, még nem fejeztük be Romániában az evangélium hirdetését, még sok szenvedő van közvetlen közelünkben, akin segítenünk kell. Akkor miért mentünk el Afrikába? Egyrészt, mert Afrikában még nagyobb a szükség, másrészt pedig, mert korunk, családi és társadalmi helyzetünk ezt lehetővé tette, és éreztük, hogy Isten hívott minket oda.

Döntésünket nagy mértékben befolyásolta gyülekezetünk is. Gyermekkorunkban izgalmas, misszionáriusokról szóló történetekkel neveltek bennünket, amelyekben mindig a csodálatosan cselekvő isteni gondviselés játszotta a főszerepet. Mi, születésünktől fogva és választásunknak köszönhetően keresztény adventisták szükségét éreztük annak, hogy egy saját lelki utat járjunk, „kényszerítvén” Istent, hogy jelen legyen életünkben és munkánkban.

Minden önemésztő kérdésekkel kezdődött, amelyek természete nem anyagi vagy szakmai volt – hiszen az első csoport kemény magja Madridban letelepedett, anyagiilag és szakmailag megvalósult fiatalokból állt –, hanem lelki életünket vizsgálta: szüleinktől és nagyszüleinktől „örökölt” vallásunk számunkra egyhangúvá, kopottá vált. A vállalt kaland a lélek kalandja volt – önmagunkról megfeledkezve, teljesen Istenre bízva élni, engedelmeskedve oda menni, ahová az Úr hív. Az elhívást pedig Isten nem elemzi és magyarázza számunkra, még ha oly abszurdnak tűnhet is bizonyos részlete. És hogy a kaland nem földrajzi koordinátákon bontakozik ki, hanem lelkieken, azt az bizonyítja, hogy az említett csoport Romániában is segédkezett, a Giurgiu megyei árvízkárosultaknak épített házakat. És tette ezt éppen az első afrikai út előkészületei közben. Egy másik bizonyíték ez irányban az, hogy az Afrikában szolgáló önkéntesek egy része csatlakozott a romániai „Kenyér háza” nevű projekt csapatához. Önkénteseink, akiket „megfertőzött” a felebarátok szolgálatának „vírusa”, amint hazajöttek külföldről, többé képtelenek voltak előző életmódjukat folytatni, és keresték a szolgálat „kalandját”.

Először venezuelai, majd namíbiai gyermekeket – összesen 360 gyermeket – „fogadtunk örökbe”. Létesítettünk egy napközi központot Namíbiában, ahol az árva gyermekek napi egy alkalommal főtt ételt kaptak, reggel óvodát működtettünk, délután pedig „after school” programot tartottunk. E projekt kezdetét maga Isten ihlette:

három, egymástól több száz kilométerre élő ember azt a késztetést érezte magában, hogy egy hosszú távú tervet kellene elindítani, melynek fő célja a nevelés. Az elején idegenkedtek ettől a késztetéstől, mivel hosszú távra le kellett, hogy kötelezzék magukat, és a világ egy olyan mostoha vidékére kellett költözniük, mely ismeretlen volt számukra. Majd egy kis kórház következett, később egy malom, s mindezért semmit sem kértek cserébe.

Négy év múlva felépítettünk Namíbiában egy iskolát, melynek a „God Cares” nevet adtuk (Isten gondot visel, a helybeliek nyelvén: Mulimu Wa Babalela). Meg voltunk győződve, hogy ez Isten akarata, hiszen csodálatosan előkészített mindent, olyan adminisztratív ajtókat nyitott meg előttünk, amelyekről nem gondoltuk volna, hogy valaha megnyílnak. A keresztény iskolában jelenleg két óvodás csoport és hét iskolai osztály működik, az elsőtől a hetedik osztályig, ami kilencven, személyre szabott, a gyermek személyiségét figyelembe vevő amerikai keresztény tanterv szerint tanuló kisdíjakot jelent. Délután a gyermekek a következő képzések közül választhatnak: vezetőképzés, igehirdetés, projektmenedzsment, művészetek, furulya, irodalom, karvezetés, kommunikációs technikák, technológia. Minden tanuló kap az iskolában reggelit és ebédet, a nagyobb tanulók – mintegy hatvanan – vacsorát és szállást is kapnak a romániai, spanyolországi, olaszországi és amerikai románok által ingyen felépített hálótermekben.

Ami viszont egyediséggel toldja meg ezt az iskolát, az a misszió, amelyet felvállalt: keresztény vezetőket képezni, akiknek erkölcsé olyan legyen, akár az északot mutató iránytű, és akik akkor is állva maradnak, ha öszszedőlne a világ körülöttük. Túl sok ez, túl merész elvárás? Lehetetlenség? Lehet, hogy számunkra az, de nem Isten számára, aki sikerünk garanciája. Foglalója hűségünk, amellyel ez idáig megáldott minket, oltalma, mellyel távol tartotta tőlünk a betegségeket, baleseteket, biztosította az anyagiakat a túléléshez és a fejlődéshez. Olyan iskolát alapítottunk, amelyben mi, alapítók nem szégyellünk kiállni Ellen G. White írásainak profetikusságát, mai napig tartó érvényessége mellett.

Ami igazán elbűvölő ennek az iskolának a filozófiájában, az az a mód, ahogyan hierarchizálja a gyermekek fejlődésének dimenzióit: először az erkölcsi fejlődésre helyezi a hangsúlyt, majd az érzelmi világuk fejlődésére, és végül az értelmi és a fizikai növekedésre. E módszer újdonsága és egyben nehézsége a gyermekek érzelmi világa fejlesztésének tulajdonított érdeklődésből adódik, erről a dimenzióról ugyanis a hagyományos román tanügy nem vesz tudomást. A gyermek érzelmi és szociális intelligenciájának fejlesztése fontosabb intellektuális képességeinek fejlesztésénél, ami a képzésében felállított fontossági sorrend átrendezését kéri tőlünk.

És még egy jó hír leendő tanárainknak: az alkalmazott keresztény tanterv, az ACE (Accelerated Christian

Education) megengedi minden egyetemelt végzett személynek, szakterületétől függetlenül, hogy címzetes tanár és felügyelő (supervisor) lehessen, valamint minden középiskolai végzettnél, hogy tanársegéd lehessen (monitor). A legjobb hír pedig az, hogy te, aki szeretnél Afrikában missziómunkát végezni, egy olyan csapathoz csatlakozhatsz, melynek tagjai, habár nem tökéletesek, naponta megtapasztalják Isten állandó gondoskodásának csodáját, és a gyermekek fejlődése szerezte elégtételt. Ha csatlakozol hozzánk, még több gyermekkel foglalkozhatnánk, ugyanis sokukat éppen a tanárhiány miatt kellett visszautasítanunk.

Az is jól jönne, ha a kerti munkákban segíthetnél, vagy a kollégium karbantartásában, a főzésben, tálalásban, vagy a gyermekek pedagógusként való felügyeletében. És ki tudja, talán itt, az iskolánkban, önkénteseink és tanulóink körében, a végtelen kegyelem világában találsz meg társaidat, kikkel együtt leszel az örökkévalóságban. ■

A God Cares csapata, <http://www.tu-pro.org>

„A LEGJOBBAK!”

A mikor valaki a füled hallatára azt mondja magáról, hogy ő a legjobb, valószínűleg arra gondolsz, hogy helytelen, amit tesz. Illetlenül önmagunkat dicsérni, a legjobb, ha ezt mások teszik. Ha az AMiCUS Diákegyesület nagybányai fiókszervezetéről beszélünk, a következő, szellemes mondat képezi mottónkat: „Nem mi vagyunk a legjobbak, de nálunk jobb senki sincs!” Ezek a szavak nem azt jelentik, hogy dicsekszünk múltbéli megvalósításainkkal, hanem szemléltetik azon vágyunkat, hogy mindenben, amit teszünk, a legjobbat hozzuk ki magunkból, a legjobb képességeink szerint cselekedjünk, hogy végül senki semmit ne róhasson fel magának. Meggyőződésünk, hogy ez Isten terve, és nem csak számunkra, hanem mindazok számára, akik a legcsodálatosabb találkozásra készülnek: az Üdvözítőnkkel való nagy találkozásra!

Az AMiCUS nagybányai fiókja egy álom nyomán jött létre. Megálmodtuk, hogy vannak fiatalok, akik szeretnének felüdítő, oktató, lelki és társadalmi tevékenységet folytatni. 2015-ben kezdtük el a működésünket rendszeres közösségi alkalmakkal, amelyeken Isten Szavát kutattuk és imádkoztunk. Majd a hetek múlásával rádöbbenünk, hogy mindez még nem elég! Csak mi voltunk, magunk között. Elhatároztuk, hogy meghívjuk barátainkat is, minden AMiCUS-tag egy-egy barátot. Boldogan tapasztaltuk, hogy lelki gyakorlatainkon egyre többen voltunk.

Mivel nagy potenciál lappangott bennünk, elhatároztuk, hogy nekilátunk első projektünk – a „Gyermekek Városa” – megtervezéséhez és megszervezéséhez. Nagy sikerünk volt, ami további programok és tevékenységek megtervezésére ösztönzött. Ekkor döntöttük el, hogy az Úr segítségével megalapítjuk az AMiCUS nagybányai fiókszervezetét.

A nagybányai AMiCUS-osok (és nem csak) magas célja a következő: minél több fiatal megnyerni Krisztusnak, barátkozni egymással és főleg Istennel. A fiataloknak kapcsolatokra van szükségük, emberekre, akik megértik őket, bíznak bennük, együtt éreznek velük.

Találkozóinkat a nagybányai adventista imaházban tartjuk szerda esténként, és tevékenységeink a Szentírás tanulmányozásából, általános műveltséget gazdagító előadásokból, önismereti társasjátékokból, szemináriumokból és egyebekből állnak. Havi egy alkalommal, rendszerint szombat este közösségi alkalmunk van, amikor együtt étkezünk, beszélgetünk és játszunk.

Rendszeres találkozóink mellett megemlítenék néhány érdekes projektet. Annak ellenére, hogy fiókszervezetként még működésünk elején tartunk, odaszentelt életű ifjaink testtel-lélekkel részt vesznek ezeken a programokon.

– A „Gyermekek Városa” második kiadása több mint 1000 gyermeket vonzott a Városi Parkba, a kedvezőtlen időjárás ellenére. A résztvevő gyermekek közül 30-an egy ösker-táborba is elmennek, ahol még többet megtudhatnak Istenről és Igéjéről.

– A Szélszegen (Sălsig) és Kapnikbányán (Cavnic) tartott vakációs bibliaiskolák.

– A heti rendszerességgel tartott közös séták és testmozgás megszilárdítják a köztünk lévő kapcsolatokat.

– Nem hagyunk ki olyan alkalmakat sem, mint a május elsejei munkaszüneti nap: ilyenkor nem adventista barátainkat is meghívjuk közös tevékenységeinkre.

– Látogatjuk a kis gyülekezeteket. Ifjaink szolgálata által áldást árasztunk ezekre a közösségekre.

– Látogatjuk és bátorítjuk a kórházakban fekvő betegeket, reményt ébresztvén szívükben.

– Támogatjuk a különböző alkalmakkor rendezett hangversenyeket, amelyek a mennyei hangok harmóniáját árasztják az előadók és az előadás hallgatóinak szívébe.

– A Jótétemények Világnapját a kolozsvári fiókszervezettel közösen „ünnepeltük”.

Egyik új projektünk az „Egy másik magtartás”. E projekt által bátorítjuk az embereket, hogy szerezzenek kellemes meglepetéseket szeretteiknek: családtagjaiknak, gyülekezeti hittestvéreiknek, embertársaiknak a társadalomban.

A kihívás számunkra, amely egyik legfőbb vágyunk is, az, hogy minél több diákot vonjunk be az AMiCUS tevékenységeibe, és olyan terveket fektessünk le, amelyek széles körben érdeklik őket. Jókívánságunk, amelyet a körülöttünk élők bátorítására szeretnénk közvetíteni, és amellyel sorinkat zárjuk, a következő: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16:14). ■

Dan Robinson, az AMiCUS nagybányai fiókszervezetének káplánja

**ADVENTISTA
DIAKOK
DAN
ROBINSON**

A „SIETTETÉS” ELMÉLETE MINT „EMBERI HOZZÁJÁRULÁS” JÉZUS KRISZTUS MÁSODIK ELJÖVETELE „KÉSÉSE” PROBLÉMÁJÁNAK MEGOLDÁSÁRA

Jelen cikk¹ szándéka magyarázó céllal hozzájárulni Jézus visszajövetele „siettetése” elméletének a tisztázásához, amely gondolat az Ellen White-irodalomban – a Próféta-ság Lelke írásaiiban – is gyakran előfordul, mint például a Márk evangéliuma 4:26–29 verseiben bemutatott, a mag állandó fejlődéséről szóló krisztusi példázat magyarázatában.

„ÉS MONDA: ÚGY VAN AZ ISTEN ORSZÁGA, MINT MIKOR AZ EMBER BEVETI A MAGOT A FÖLDRE. ÉS ALSZIK ÉS FÖLKEL ÉJJEL ÉS NAPPAL; A MAG PEDIG KIHAJT ÉS FELNŐ, Ő MAGA SEM TUDJA MIKÉPPEN. MERT MAGÁTÓL TEREM A FÖLD, ELŐSZÖR FÜVET, AZUTÁN KALÁSZT, AZUTÁN TELJES BÚZÁT A KALÁSZBAN. MIHELYT PEDIG A GABONA ARRA VALÓ, AZONNAL SARLÓT ERESZT REÁ, MERT AZ ARATÁS ELÉRKEZETT.”

A példázat figyelmes elemzése és Ellen White magyarázata folytán egyértelmű, hogy elvetendő a lelki növekedést vagy a mennyek országa növekedését elősegítő emberi hozzájárulás gondolata. Ellen White kijelenti, hogy az ember nem „siettetheti” a lelki növekedést, ahogy a mezőgazdász sem a növény fejlődését. Figyelembe véve ezt a tényt, feltesszük magunkban a kérdést: mit értett Ellen White Jézus Krisztus eljövetele „siettetésének” gondolata alatt, mely gondolatot a példázat magyarázatának szövegébe és közvetlen szövegösszefüggésébe is beleszórt? Állítása a következőképpen hangzik: „Minden keresztény előjoga nem csak várni, hanem siettetni is Jézus Krisztus eljövételét” (2Pt 3:12).²

Ahhoz, hogy válaszolhassunk erre a kérdésre, feltétlenül szükséges tanulmányoznunk a Szentírás tanítását Jézus Krisztus eljövételének „késleltetésére” vonatkozóan. E két fogalom úgy tűnik, hogy teológiai és logikai szempontból kapcsolatban van egymással, abban az értelemben, hogy Jézus eljövetele „késleltetésének” ellenszere annak „siettetése”.

Aprólékosan megvizsgáltam azon kevés biblia-szövegeket, amelyek a „késleltetés” gondolatával foglalkoznak, és arra a következtetésre jutottam, hogy ez a eszme tulajdonképpen egy bizonyos embercsoport eltorzult felfogása. Ez a kategória – Máté evangélista szerint – a „gonosz szolgák” csoportja (Mt 24:48). Más szavakkal: a „gonosz szolga” által képviselt felületes keresztények azok, akik az Úr „késésének” gondolatát terjesztik. Péter apostol „csúfolódóknak” nevezi őket, akik szerint a visszatérés ígéretének megvalósulása „késik” (2Pt 3:3–4). E doktrína határozott tagadását a 9. versben olvashatjuk: „Nem késik el az ígérettel az Úr, mint némelyek késedelemnek tartják; hanem hosszan tűr érettünk, nem akarván, hogy némelyek elveszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson” (a szerző kiemelése).

Annak érdekében, hogy megerősítsük: a Biblia nem támogatja Jézus visszajövetele „késésének-késleltetésének” teológiáját, Pál apostol Zsidókhöz írt leveléből idézünk: „Mert még vajmi kevés idő, és aki eljövendő, eljő és *nem késik*” (Zsid 10:37, a szerző kiemelése).

Van egy másik embercsoport is, amelynek tagjai hozzájárultak a „késés” nem biblikus teológiájának a létrejöttéhez. Ezek azok az őszinte keresztények, akik nem ismervén a Szentírás értelmezésének helyes princípiumait, a „tíz szűz” példázatának egyetlen elemére alapozva, hitelt dolgoztak ki: „*Késvén* pedig a vőlegény, mindannyian elszunnyadának és aluvának” (Mt 25:5, a szerző kiemelése). Ha egy szövegértelmező nem veszi figyelembe az elemzett bibliaiszöveg irodalmi stílusát, műfaját, az ilyen természetű félremagyarázások „új” doktrínák megjelenéséhez vezethetnek. Ebben az esetben is ez történt.

A Máté 25:1–13-ig terjedő szöveg irodalmi műfaja a példázat, az illusztráció. A helyesen alkalmazott hermeneutika megköveteli, hogy egy példázatban ne értelmezzünk minden apró részletet, hanem kövessük a narráció központi vonalát. Ebben a narrációban a központi gondolat nem a vőlegény „késése”, hanem „az olaj” megléte vagy hiánya, az állandó készenlét szüksége, mivelhogy nem ismert a visszajövetel „napja és órája”. A „késés” gondolata csupán azért jelenik meg a narrációban, mert a zsidó folklor egy eleméről volt szó: szokás volt a zsidóknál a vőlegény késése. E folklorélelem azonban nem szabad egy doktrína alapjává változtatni.

Konklúziónk a következő: mivel a Szentírás nem tartalmazza a „késés” doktrínáját, a második eljövétel „siettetésének” gondolata sem lehet biblikus. E konklúzió utolsó részét azonban meg kell vizsgálnunk a bibliai kijelentések fényében. Az egyedüli hely a Bibliában, ahol a „siettet” ige Krisztus eljövételének kontextusában megjelenik, az 2Pt 3:12 verse (a Károli-fordításban: „sóvárog”, a Magyar Bibliatársulat újfordítású Bibliájában „siettet”: „akik várjátok és siettetitek az Isten napjának eljövetelét”, a fordító megjegyzése).

Az eredeti, görög szövegben a *speudō* ige szerepel, melynek jelentése: „siettet”, „siet”. Nagyon fontos megemlítenünk ennek a görög igenek egy jelentős tulajdonságát: tárgyaltalan ige.³ És mivel nincsen tárgya, a „siet” jelentésben használatos. Az egyedüli hely a teljes, kanonizált Szentírásban, ahol ez az ige eszkatologikus

kontextusban és tárgyaltalan formában megjelenik, az 2Pt 3:12 verse: „Akik várjátok és siettetitek az Isten napjának eljövetelét.”⁴

Van egy másik, az ige szemantikájához tartozó részlet, amely nagyon fontos 2Pt 3:12 versének magyarázatában. Az ige két alapjelentése van: „siet” és „sóvárog” (Károli ez utóbbit használja, a fordító megjegyzése). A *speudō* ige e második jelentése az, amelyet a mondat első igéje valósággal megkövetel: *prosdokaō*, azaz „vár”, „megelőz”, „keres”. A szöveg kontextusa tehát megköveteli, hogy a helyes fordítás a következő legyen: „várván és vágyakozván Isten napjának eljövetelére”⁵, vagy „várván és sietvén vágyakozva Isten napjára.” Ez a második változat tiszteletben tartja a görög *speudō* ige tárgyaltalan formáját.

Látszólag a Szentírással ellentétben, Ellen White Jézus Krisztus második eljövételének „késéséről” beszél.⁶ A bibliai doktrínák és a Szentírás általános teológiai és lelki tanításainak fényében megtudhatjuk, hogy hogyan értette – illetve nem értette – Ellen White a „késés” fogalmát Krisztus eljövételének kontextusában. A fentebb említett idézetből nem lehet azt érteni, hogy a szerző szerint (1) az Adventista Egyház emberi erőfeszítései csődöt mondtak, és hogy Istennek egy későbbi időpontra kellett halasztania Jézus visszajöttét, vagy hogy (2) az utolsó idők egyháza (a „maradék-egyház”) lelkileg nem volt felkészülve, nem hirdette az egész világon az evangéliumot, következképpen Isten megváltoztatta Jézus eljövételének dátumát. E két értelmezés két olyan eszkatologikus elméletet szemléltet, amelynek megvalósulása emberi cselekedeteken és erőfeszítéseken alapszik.

Ellen White nem hitt az emberi tettek által megvalósuló üdvösségben. Ellenkezőleg, az Isten kegyelem- és szeretet teljes hosszú tűrése által megvalósuló üdvösség híve volt. Ha az Adventista Egyház képes lenne „siettetni” Krisztus eljövetelét, ez azt jelentené, hogy az Egyház hozzájárulhat az emberiségnek adott, és az üdvösség megszerzéséhez szükséges kegyelemidő „lerövidítéséhez”. Ily módon az Egyház „megrövidíthetné” Isten hosszú tűrését, amely „nem akarja, hogy némelyek elvesszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson” (2Pt 3:9). Ellen White nem hirdetett olyan doktrínát, amelynek értelmében Isten alá van rendelve az Egyház tekintélyének és hatalmának.

Most pedig lássuk, mit értett a második eljövétel „késése” alatt. Először is azt, hogy (1) az

„MERT MÉG VAJMI KEVECS IDŐ, ÉS AKI ELJÖVENDŐ, ELJŐ ÉS NEM KÉSIK” (ZSID 10:37).

Üdvözítő nem jött el olyan hamar, mint ahogy mi – inkluzíve adventisták – azt reméltük. Ez utóbbiak nem gyógyultak ki azon rossz szokásukból, hogy pontos dátumokat határozzanak meg az eljövételre vonatkozóan, hozzájárulván ezáltal a „késés” hamis benyomásának keltéséhez. Másodszor tudta, hogy (2) Isten ígéretei és fenyegetései, amelyeket a Szentírás tartalmaz, feltételekhez kötöttek. Ilyen értelemben Jézus eljöhett volna – és el is jött volna – már az apostolok idejében, azaz Krisztus után az első század végén, vagy Ellen White korában, a XIX. században. Isten azonban, aki „nem késik el az ígérettel, mint azt némelyek késelemnek tartják” (2Pt 3:9), már az örökkévalóság kezdete óta számításba vette, hogy az ember nem teljesíti a feltételeket, ezért odázta el visszajövetelének időpontját.

Ellen White-nak azonban – ahogy a Biblia íróinak is egyébként – kötelessége volt tudatosítani az olvasókban – Isten népének tagjaiban – a rájuk háruló feltételek nem teljesítését. Ahogy azt már fentebb említettük, Isten öröktől fogva tudatában volt annak, hogy az ember és az Egyház nem fogja teljesíteni a rá háruló feltételeket, mégis ihlette a prófétákat ebben a tekintetben. Ellen White a „késés” szó használatával tulajdonképpen lelki ébredésre és megtérésre szólította fel az embereket.

Lelkészi aktusa a 2Pt 3. fejezete angol nyelvű változatának homiletikai értelmezésén alapszik, ahol a *speedō* ige helyén a „hasting” ige szerepel (jelentése: „siettetvén”).⁷ Ellen White azonban nem követelte meg, hogy az Adventista Egyház ennek alapján kidolgozza a „késés doktrínáját”, és az Egyház nem is fogalmazott meg semmiféle hitelt Ellen White lelkesi és homiletikai kijelentéseire alapozván. Azt viszont igenis elvárta, hogy az Egyház tagjai figyelembe vegyék bátorításait, ösztönzéseit és figyelmeztetéseit a lelki ébredés érdekében.

Ellen White homiletikai értelmezésétől eltérően ebben a cikkben a szöveg egzegetikai megközelítését alkalmaztuk, és láthattuk, hogy a *speedō* görög igét a „vágyakozik” igével kell fordítani, ahogy azt Károli Gáspár is tette a XVI. század végén: „Akik várjátok és sóvárogjátok az Isten napjának eljövetelét.”⁸

Következtetés

A fenti, az eredeti, görög nyelvű 2Pt 3:12 versén végzett szövegmagyarázat fényében elmondhatjuk, hogy az ember nem „siettetheti” Jézus eljövetelét (mivel az nem késhet), viszont forró vágygal vágyakozhat az eljövétel napjára. A „vágy” erőssége ösztönzi a várakozót, de nem arra, hogy

„siettesse” Jézus Krisztus eljövetelét, hanem hogy önmagát egy állandó felkészülésre serkentse. A folyamatos felkészülés életre kelti az emberben azt az egészséges felfogást, mely szerint Jézus nem késik ígéretének teljesítésével, hanem aktívan várja visszajövetelének időpontját, amelyet Isten az örökkévalóság kezdete óta meghatározott.

Jézus aktív várakozása a gyümölcsök megérlelését jelenti, ahogyan arra Ellen White is rávilágított a Márk 4:26–29 verseiben leírt példázat értelmezésekor. Azaz: Jézus tökéletesíti az Egyház tagjainak jellemét. Ez az, amire Ellen White utalt számos kijelentésében, amelyben Isten napjának „siettetését” említi, beleértve a példázatoikat is. Kijelentését tehát úgy kell körülírni, hogy az nem mondhat ellent a Biblia általános tanításának, amelyet e cikkben is említettem. Ellen White tehát, aki mindig összhangban volt a teljes Szentírással, a következőket írja a „Krisztus példázatai” című könyvében: „Minden keresztény előjoga nem csak várni Jézus Krisztus eljövetelét, hanem sóvárogva vágyakozni is utána” (48). ■

Jegyzetek:

1. Jelen cikk Szallós-Farkas Zoltán *Dumnezeu, Scriptura și Biserica* című könyvében megjelent tanulmányának átdolgozott változata (Bukarest, Editura Universitară, 2013), 320–325.
2. Ellen G. White, *Christ's Object Lessons* (Hagerstown, MD.: Review and Herald, 1993), 69.
3. Lásd Lk 2:16; 19:5; Csel 20:16; 22:18.
4. Tárgyas formában az ige egyszer jelenik meg az Ótestamentumban, Ézsaiás 16:5 versében, de nem eszkatológiai szövegkörnyezetben.
5. Vitathatatlan tégy ez irányban Károli Gáspár magyar nyelvű bibliafordítása: „Akik várjátok és sóvárogjátok az Isten napjának eljövetelét” (2Pt 3:12). Ennek az eredeti szöveghez hű fordításnak köszönhetően a magyar anyanyelvű adventista közösségekben sohasem merült fel annak lehetősége, hogy Jézus visszajövetele „siettetésére” doktrínát dolgozzanak ki.
6. Ellen G. White, *Selected Messages*, 1/67–68 (Hagerstown, MD.: Review and Herald Publishing Association, 1993).
7. Ellen White általában az angol nyelvű King James-változatot használta (1611), amelynek angol fordítói helyesen értelmezték a görög *speedō* ige alapjelentését, és a „sietvén az Úr napjának eljövetele felé” jelentést ültették át az angol szövegbe („hasting unto the coming of the day of God”). Úgy tűnik, hogy Ellen White vagy nem vette észre az „unto” szót, vagy pedig egy másik angol nyelvű verziót használt, amelyben ez a szó nem szerepelt.
8. Érdekes és fontos megfigyelnünk, hogy az *American Standard Version* (1901) angol nyelvű bibliafordítás is a magyar „sóvárogván” jelentésű „earnestly desiring” szintagmát használja.

Dr. Szallós-Farkas Zoltán, egyetemi docens, az Adventista Teológiai Intézet Kutatói Osztályának igazgatója

EGYSÉGBEN UGYANAZON REMÉNY ZÁSZLAJA ALATT

„De nemcsak ő érettük könyörgök,
hanem azokért is, akik az ő beszédükre
hisznek majd én bennem.” (Jn 17:20)

Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát” (Mt 7:21). Mondani és megtenni, a forma és a tartalom, a formai áhítatosság és a valódi hit – ezek azok a kihívások, amelyek még ma is megpróbálják közösségünket. A lelki harc mindennapos, és abban reménykedünk, hogy holnap jobbak leszünk mint ma, Jézus Krisztus kegyelme és győzelme által. Részesei lehetünk diadalának, amennyiben megvalljuk hitünket, és életünk megváltozik. Részesei lehetünk feddhetetlenségének, ha „az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arccal szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Lelkétől” (2Kor 3:18).

Az Észak-Erdélyi Konferencia területén etnikai, kulturális és vallási szempontból sokféle ember él. A hat megyét – Fehér, Beszterce-Naszód, Kolozs, Máramaros, Szatmár és Szilágy megyét – magába foglaló zóna változatos lakossága Isten Igéje által egységre vezethető, amely Ige „lerontotta a közbevetett választófalat” (Ef 2:14), és a sokakat egyetlenegy Testben egyesítette: a Jézus Krisztus testében. Ami a nemzetiségi tényezőt illeti, egyházterületünkben a románok mellett élnek magyarok, romák, ukránok, szászok, bolgárok, szlovákok, görögök és portugálok. Kétségteljes, hogy a térségünkre jellemző multikulturalitásnak ez a nemzetiségi változatosság az alapja. Maguk a gyülekezetek általában egynyelvűek, vagy csak román, vagy csak magyar, vagy csak ukrán nyelvű közösségek. Van néhány egyes gyülekezetünk is, ezek román-magyar és román-ukrán gyülekezetek.

A kezdetek

Hadd térjünk ki az észak-erdélyi adventizmus kezdeteire. Az első „magvető”, aki vidékünkre érkezett, úgy tűnik, L. R. Conradi volt, az Adventista Európai Misszió koordinátora. 1890-ben érkezett Kolozsvárra azzal a szándékkal, hogy megkeresi az erdélyi szombatosok leszármazottjait. A Kolozsvári Bibliatársulat közvetítésével sikerült találkoznia az utolsó szombatosok egyikével, valahol Maros megyében. Az advent üzenet ily módon

eljutott azokra a helyekre, ahol egykor a bibliai szombatot ünnepelték. A XVI. században maga Erdély kancellárja, Péchi Simon is szombatos volt. Conradi 1893-ban visszatért Kolozsvárra.

Öt évvel később, 1898 augusztusában miszionáriusként érkezik Kolozsvárra John Huenergardt testvér. Nagy érdeklődéssel és buzgósággal kezdi meg a munkát Kolozsváron és környékén. Emlékirataiban megírta, hogy néhány hónappal azelőtt, hogy megérkezett volna Kolozsvárra – úgy 1898 tavaszán –, Kolozsvártól húsz kilométerre, Vistában pihent meg az Úrban az első hetednapos adventista, a magyar Kovács Dombi János. A jelek szerint ő volt az első magyar hetednapos adventista a világon (sírköve ma is látható a vistai temetőben). Itt, Vistában alakult meg az első észak-erdélyi hetednapos adventista gyülekezet. 1899-ben került sor az első keresztségre. Négy személy kötött szövetséget az Úrral, ugyancsak Vistában. 1908. augusztus elsején volt az imaház felszentelése – ekkor már több mint harminc tagja volt a gyülekezetnek, amely ma is létezik. Ekképpen született meg az advent mozgalom Észak-Erdélyben.

Napjainkban

A több mint száz éve megalakult észak-erdélyi adventista egyháznak ma több mint hétezer tagja van. Istené a dicsőség! Elménket egy kérdés kínozza: hányan lennénk, ha ugyanaz a buzgóság dolgozna ma is bennünk? Nem kevés az a százhuszonkilenc gyülekezet, amely ma hat megyénkben működik?

Az Észak-Erdélyi Egyházterület küldetésének két fő irányát különböztetjük meg. Egyrészt gondoskodunk egyházunk tagjairól, pásztoroljuk hívteinket, lelkileg tápláljuk őket, enyhítjük fájdalmaikat, amennyire tőlünk telik. Másrészt érdekel a megszentelő igazság ismeretétől távol levő emberek sorsa is.

A misszió egyre nehezebben fejlődik. Még nem tudjuk biztosan, mi ennek az oka. Talán az elvilágiasodás, talán az Isten iránti közöny, vagy az értékrendek megváltozása, a prioritások

**AZÉRT IMÁDKOZUNK,
HOGY ISTEN BENNÜNK
LAKOZZON, ÉS TELJES
BIZALMUNKAT JÉZUS
URUNK ÍGÉRETÉBE
HELYEZZÜK.**

sorrendjének felborulása... Egy dolog azonban biztos: ez a munka „nem erővel, sem hatalommal, hanem az *Úr lelkével*” megy majd végbe (Zak 4:6). Mint sokan mások országunkban, mi is nagy reményeket fűzünk a jövő év misszionárius projektjéhez („Románia Krisztusért”), amelyben a lelkipásztorok mellett laikusok is be fognak kapcsolódni a misszióba, hogy legalább a 129 gyülekezetünkben tarthassunk evangelizációkat.

Tizenhárom könyvevangélistánk önállóan és csapatban dolgozik. Olyan projekteken aktívak, mint a „Valdens lelkipásztor”, vagy a „Valdens diák”, amelyekben lelkészekkel és önkéntes diákokkal együtt kóstolgatják

a csapatmunka ízét. Az advent irodalom a világiaktól különböző erkölcsi értékek népszerűsítésének egyik legeredményesebb eszköze.

Kolportőrjeink szép munkát végeznek intézmények és vállalatok munkaközösségeiben, az emberek örvendenek egészségügyi és lelki tartalmú könyveinknek. A könyvevangélisták szolgálatának eredményeképpen gyakran alakulnak meg egészség-klubok. Így jött létre a balázsfalvi egészség-klub is. Egy húszezres lélekszámú város, ahol még nincs az evangélium fényét árasztó gyülekezetünk. A Kis-Róma becenevet viselő Balázsfalva a görög-katolikus egyház primásának a székhelye. Sokat dolgoztunk Balázsfalván, sokféleképpen megközelítettük már ezt a várost missziós szempontból, de csak az utóbbi években – a kitartó, megfeszített munkának köszönhetően – kezdett el világítani az örömhír fénye, és ragyog egyre erősebben. Most már ott is van befolyás-központunk. Ottani egészség-klubunkban rendszeresen több mint harmincan találkoznak és beszélgetnek egészségről és lelkiekről. Az emberek megbarátkoztak egymással és azokkal, akik velük és értük dolgoznak. Reméljük, hogy mielőbb Jézus lesz legjobb Barátjuk.

A főzőtanfolyamok osztályai is a könyvevangélista szolgálat eredményeként jönnek létre, és elmondhatjuk, hogy egyre több háziasszony érdeklődik az egészséges ételek elkészítésének művészetéért. A könyvevangélizmus és az egészségügyi szolgálat jól kiegészíti egymást. A lelki felépülés és a test egészsége kéz a kézben jár, és ennek tudatosítására az egészség-expó még mindig hatékony informális eszköz.

Egy másik fontos projektünk színhelye az ugyancsak „fehér zónának” számító Magyarlăpos (Tărgu Lăpuș). Máramaros vidéke adventista gyülekezeteinek többsége összefogott annak érdekében, hogy az evangélium híret Magyarlăposra is elvigyék. Nemrég, ezen az elég nagy kiterjedésű vidéken még egyetlenegy szolgálattevőnk sem volt, aki a hármas angyali üzenetet hirdetné, s ma már van ott egy szép imaházunk, mely a tavalyi evangelizációk alkalmával ugyan szűknek bizonyult. Elkötelezett tanítványaink vannak a vidéken, akik készek bárhová követni a Bárányt.

A „Sola Scriptura” a jobb élet értékei hirdetésének egy másik eszköze. Több százan ismerték meg az advent üzenetét a Biblia tanulmányozása eme hatékony módszerének köszönhetően. Konferenciánk területén öt „Sola Scriptura” könyvesboltunk van. Ezeket megannyi nyitott imaháznak tekintjük: heti öt napon van nyitvatartásunk.

Szombatról szombatra több mint 150 önkéntesünk végez börtönszolgálati missziót Észak-Erdély hét büntetés-végrehajtó intézetében. Céljuk lelki támaszt nyújtani annak a néhány adventista személynek, aki büntetését tölti, továbbá hirdetni a jobb élet reménységét azoknak a raboknak, akiket érdekel az evangélium szava. Nagy öröm számunkra megváltozott szíveket látni, akik elfogadják a Megmentőt, és szövetségre lépnek Vele. Önkénteseink, ha szükség van rá, az elítéltek családjával is foglalkoznak.

Két fő célunk elérésében nagy szerepet játszik az adventista oktatás is. Területünkön hét adventista óvoda működik, Kolozsváron, Halmiban, Sápánța-n, Máramarosszigeten, Moisei-en, Bethlenben és Marosújváron, s a nem adventista gyermekek otthonaikba is elviszik a jobb élet értékeit. Sokuk családjá soha nem hallott a hármas angyali üzenetről. Ezek a gyermekek már zsenge korukban megismerik az ima tapasztalatát, és ennek befolyását családjukban is árasztják.

A kolozsvári Maranatha líceumban körülbelül száz diák tanul, és büszkéek lehetünk arra, ahogyan az érettségig megállják a helyüket. De mi többet szeretnénk, mennyiségben és minőségben is. Tudjuk, hogy ez lehetséges, de addig is örömmel hálát adunk mennyei Atyánknak az eddig elért eredményekért. Tervünk a közeljövőben egy adventista elemi iskola beindítása. Bízunk benne, hogy Isten segítségével sikerülni fog.

Az oktatási rendszerünk és az ifjúsági tevékenység kapcsán említjük meg a „vakációs bibliaiskolákat. Konferenciánk területén több tíz vakációs bibliaiskolánk van évente. Ezeket a tevékenységeket általában az imaházainkban tartjuk, de nem feltétlenül. Kiváló alkalmak ezek a kapcsolatteremtésre, a Kegyelem Országának kiterjesztésére.

Erejét és képességeit az Isten kezébe helyező ifjúságunk is szép munkát végez a társadalomban. Nemrég fejeződött be két projektünk, amelynek nagy hatása volt. Az egyik a Kolozsváron és Nagybányán megrendezett „Gyermekek városa”. Több száz gyermek „ostromolta meg” a rendezvényt. A hatóságokkal és állami intézményekkel való együttműködés kivételesen jó volt. A kolozsvári AMiCUS ezúttal is a helyzet magaslatán állt.

A másik jelentős program a „Jótekonyság napja” volt, amely az ország többi részéről is vonzotta a fiatalokat és az egyetemistákat. Boldogok vagyunk, hogy ilyen ifjaink vannak! Isten áldja meg és vezesse őket győzelemre!

A Vallásszabadság Osztály által szervezett néhány találkozóznak köszönhetően lehetővé vált, hogy egyházunk olyan szférákban is éreztesse jelentőségét, amelyekből eddig relatíve hiányzott. Ezekre a találkozókra – amelyek célja a társadalmi jólétet szolgáló közös projektek megtervezése – a helyi és központi hatóságok képviselőit is meghívtuk. Az utóbbi években kiválóak a kapcsolataink a hatóságokkal. Nem voltak súlyos incidenseink a vallásszabadság terén, leszámítva néhány esetet, amelyek érdekében közbe kellett lépünk, de a végkifejlet itt is kedvező volt számunkra.

Ez volt az Észak-Erdélyi Egyházterület rövid helyzetjelentése. A langymelegnek tűnő egyház a Mindenható kezében van. Az adventista egyház – nem egy egyház a sok közül, hanem az élő Isten egyháza – érdekes vallásos környezetben él: új-protestánsok (baptisták, pünkösdisták, reform-adventisták, szabad-keresztények), protestánsok (reformátusok, lutheránusok), katolikusok, ortodoxok és mások között. Velük együtt éljük mindennapjainkat.

Azért imádkozunk, hogy Isten bennünk lakozzon, és teljes bizalmunkat Jézus Urunk ígéretébe helyezzük, mely így hangzik: „Ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket; hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek” (Jn 14:3). Ez a mi hitünk, ezt a hitet hirdetjük! Ámen! Jövel Urunk Jézus! ■

Ioşif Paşca, az Észak-Erdélyi Egyházterület elnöke

MISSZIÓNAPLÓ – OTT, AHOL ISTEN VÁR REÁNK

Fülöp-szigetek. Több mint 7000 sziget, amely közül 2200 lakott. Majdnem 100 millió lakos. Többségében katolikus vallású, a valóságban azonban animista népeesség, mely abban hisz, hogy az istenség tárgyakban is lakozhat, és gyakran nyilatkozik meg természetfeletti módon.

Kora reggel megszólalt a telefon, és kitartóan csörgött. A vonal másik végén egy ilokano és angol nyelv keverékén megszólaló hang könyörögve kért, hogy segítsünk. A Luzon sziget északi részén, a hegyek között élnek az Ifugao-törzs tagjai. Néhány misszionáriusunk tíz évig élt és szolgált közöttük, sikertelenül. Csüggedtek voltak, el akarták hagyni a zónát, de előtte tettek még egy próbát. Néhány munkatársammal és pár diákkal a segítségükre siettünk.

Magunk mögött hagytuk a 11 milliós Manilát és fullasztó hőségét, páratartalmát. Egy kétnapos út állt előttünk a Fülöp-szigeteki Kordillerák közé, ahol az ifugaók élnek. Az első napon terepjárókat használtunk, majd Baguio-ban – a Fülöp-szigeteki állami vezetők és diplomaták kedvelt üdülőhelyén – töltöttük az éjszakát. Másnap reggel az ismeretlennel néztünk farkasszemet. Terepjáróink, habár a legnehezebb terepekre voltak fel-

készítve, „megadták magukat”. Autóval képtelenség félméteres kátyúk és hatalmas szikladarabok között lavírozni. Egyedüli esélyünk egy megemelt felfüggesztésű, hatalmas kerekkel felszerelt autóbusz volt. Átpakoltuk tehát felszereléseinket és Bibliáinkat az autóbuszba, a székek közti folyosóra, hogy járni se lehetett tőlük. Napfelkeltekor elindultunk, hogy a még viszonylag hideg időben ne forrjon fel a busz motorjának hűtővíze.

A Fülöp-szigeteki Kordillerák meredek, sziklás hegyek, melyek mintha közvetlenül a Sár-ga-tengerből nőttek volna ki, s amelyek a távol-keleti vulkáni tűzgyűrű részét képezik. A túlélés érdekében az ott élők lenyesték a hegyek szikláit, s az így kialakított teraszokra termőföldet terítettek, amelyen a megélhetésüket szolgáló növényeket termesztettek, eladásra is. A Banaue-i rizteraszok komplexuma egészen a közelmúltig a világ hét csodáinak egyike volt. A több mint 2000 évvel ezelőtt vájt teraszok nemcsak a helybeliek megélhetését szolgálják. Az itt termesztett rizst és zöldségeket a manilai piacokon is árulják. Egész hegytömböket „díszítenek” rizsteraszok a völgyből egészen a csúcsig. Egy talpalatnyi területet sem tékoznak el, az esővizet nagy gondossággal tárolják és vezetik el, hogy minden termőföldnek jusson belőle.

Az autóbusz a motorját a maximális fordulatszám-tartományban működtetve araszolt felfelé a hegyen. Időnként megállt az út menti pihenőkben, hogy elengedje a lefelé haladó, rizst, répát, káposztát, burgonyát szállító teherautókat. Ezeknek a növényeknek kedvez a hideg, magaslati levegő.

Az autóbuszunk két felelőse volt: a sofőr és az utat előre böngésző férfi. Ez utóbbit elneveztük „Ütkészítő Jánosnak”. Időnként leugrott a buszról, és elgördítette az útra gurult köveket. Lelkiismeretesen végezte a munkáját, a sofőrnek egyszer sem kellett őt figyelmeztetnie. Ismerte az utat, és minden akadályt komolyan megvizsgált. Ennek ellenére a busz időnként vészesen eldőlt hol az egyik, hol a másik oldalára. Helyenként olyan keskeny volt az út, hogy az volt az érzésünk, hogy

lefordulunk a szakadékba. A minden porcikájában nyekergő buszban csend uralkodott, senki sem beszélt, mindenki a lehetetlen utat figyelte.

Az ifugaók lakta vidékre estefelé érkezünk meg, és a Kalanguya-törzs körében töltöttük az éjszakát. A Kalanguya-törzs fővárosa Tinoc, amely egy hegy ormán fekszik, házai egymáshoz közel épültek, hogy elférjenek a kevéske vízszintes felületen. Van itt élelmiszerbolt, változatos árukészlettel, és szerszámolt is, amelyben főleg mezőgazdasági szerszámokat lehet kapni. A busz számára is ez volt a végállomás: levettük róla a terheket, a csomagokat, a postát, és az utasok is mind leszálltak.

Habár soha azelőtt nem láttuk egymást, a helybéli misszionáriusok felismertek, és mosolyogva integettek. Köszönésképpen fölemelték a szemöldöküket – Fülöp-szigeteki módra. Számukra ma reménységet hozott az autóbusz. Két napi feszült, fáradtságos utazás után lazítottunk egy kicsit, és boldogok voltunk, hogy újra szilárd talajt érezünk a lábunk alatt. Első utunk a polgármesterhez vezetett, ahol a titkár fogadott, és a hivatal minden támogatásáról biztosított bennünket. Kalanguya vendégszerető törzs, különbözik a szomszédos, konfliktusokra hajlamos törzsektől. A családokban sok a gyermek, s mintha nemzedékről nemzedékre több gyermek születne. Meghívtak hétfő reggelre a hivatalba, hogy beszéljünk a városvezetés alkalmazottaival és a rendőrség képviselőivel. Addig is ellátogattunk az iskolába, és meghívtuk az igazgatót és a tanárokat esténként tartandó előadásainkra.

A szombat alkalmat kínált a helybeliek szolgálatára, mind lelkileg, mind fizikailag. A reggeli áhítat után, a délutáni órákban hosszú sor alakult ki a házuk előtt, amelyben elszállásoltak. Az egészségügyi személyzet, amely elkísért minket, kama-toztatta tudását, és munkába állította eszköztárát, hogy a helybéli lakosság körében orvosi analíziseket végezzen, és hasznos információkat közöljön az érdeklődőknek az egészségüket illetően. Sokuknak fogászati problémájuk volt, egyesek fertőzésekkel küszködtek, mások az egészségtelen életmód miatt kialakult betegségek miatt szenvedtek. Egy nap nem volt elegendő, hogy mindenkit megvizsgáljunk. Másnap tovább mentünk a következő faluba, Ehebe-be, és az ottani lakosságnak is rendelkezésére bocsátottuk egészségügyi szolgáltatásainkat. A standunknál megfordulók reménységtől ragyogó arccal tértek vissza otthonaikba, hogy életük megváltozik, és fájdalmaik, szenvedéseik elmúlnak.

A heti találkozók számára ponyvából tetőt építettünk az egyik ház mellé. Ott, a hegyek között

naponta esett az eső. Hamarosan megtapasztaltuk, hogy az előkészített hely szűknek bizonyult. Meglepetésünkre a résztvevők többsége gyermek és serdülőkorú fiatal volt. Misszionáriusainktól tudtuk, hogy ez szokatlan dolog volt, mivel a szülők azelőtt nem engedték meg gyermekeiknek, hogy vallásos előadásokon részt vegyenek. Ha az első este tíz gyermekre számítottunk, és eljött tizenhét, a következő estéken a számuk egyre nőtt, míg az utolsó előadáson 47 gyermek volt jelen. Lelkesedésük a felnőtteket is „megfertőzte”.

Hétfő reggel több mint százan vártak ránk a polgármesteri hivatalban. Elmondták az ott dolgozóknak, hogy imaórát fogunk tartani, de az egy órási áhítatot követően sem távozott senki. Arra számítottunk, hogy a rendőrök elmennek, lévén, hogy kötelességük a járőrözés, de ők is maradtak, hogy hallják, amit a bibliai igazságokról mondunk. A polgármesterhez személyesen mentem be, aki megkérdezte, hogy megvan-e mindenünk, amire szükségünk van. Elmondtam neki, hogy a hely, ahol az előadásokat fogjuk tartani, elég kicsi. Javasolta, hogy béreljük ki a közeli fedett sportpályát. A következő este már nem fértünk a ponyvával borított helyen, ezért bölcsességért imádkoztunk, hogy tudjuk, milyen döntést hozunk a sportpálya bérlését illetően.

Arra gondoltunk, hogy sokba kerülhet a bérleti díj. Másnap reggel az áhítaton Ellen White tapasztalatáról olvastunk. Európai misszióúton volt, amikor a svéd adventistákat arra buzdította, hogy nagy termeket béreljenek, hogy mindenki, aki hallani akarja az advent üzenetet, helyet találjon. A kérdést nem kellett megvitatnunk, mindannyian megértettük, mi a dolgunk. A polgármester számításokat végzett, és... nagy meglepetésünkre a lakbér ellenértékéért egy áramgenerátort és egy hangerősítő rendszert is adott, amelynek segítségével az egész településen hallható volt az előadás. És korántsem melleleg: a villanyáramért sem kellett külön fizetnünk. Az egész alig került többbe, mint a ponyva alatti előadás költségei! Istennek megvannak a maga útjai és emberei, még akkor is, ha ezek az emberek nem adventisták. A hely, ahol eddig reggel a gyermekek – iskola előtt – rituális animista táncot lengtek, hogy transzcendentális óvásban részesüljenek, most esténként a bűn

MISSZIÓ A FÜLÖP-SZIGETEKEN CRISTIAN DUMITRESCU

**EGY RÉSZ BELŐLÜNK
A KALANGUYA-TÖRZSNÉL
MARADT, ÉS SZERETTEL
ŐRIZZÜK EMLÉKEZETÜNK-
BEN AZOK ARCÁT, AKIKET
ISTEN OLY CSODÁLatosan
VEZETETT. SOHA NEM FOG-
JUK ELFELEJteni AZ OTT
TANULT LECKÉKET, AMIKOR
MISSZIONÁRIUSOKKÉNT –
LEMONDVA BIZTONSÁGRÓL
ÉS KÉNYELEMről – VÁLA-
SZOLTUNK ISTEN HÍVÁSÁRA.
A NAGY MISSZIONÁRIUS
MÉG MINDIG HÍV, HOGY
EGYÜTT DOLGOZZUNK VELE.**

okoza félelem- és szégyenérzetet lemosó vér üzenetétől volt hangos.

Az asztalhoz naponta odagyűltek a gyermekek és a fiatalok. Aggódtunk amiatt, hogy nem jut mindenkinek étel. Egyik este az egyik gyermek nálunk szeretett volna maradni éjszakára. Ottani misszionáriusaink kifaggatták, hogy miért ragaszkodik ahhoz, hogy nálunk aludjon. Elmondta, hogy a szülei elváltak, és senki sem foglalkozott vele. Nálunk aludt, reggel ott volt az áhítaton, hogy aztán eltűnjön. Nem hallottunk róla többet majd csak néhány nap múlva, amikor kiszállt a rendőrség, és kérdéseket tett fel vele kapcsolatban. Egy nagyobb pénzösszegnek kelt nyoma, és őt látták azon a bizonyos helyen. Elkapták és rács mögé dugták, de misszionáriusaink kikérték őt a rendőröktől, megígérvén, hogy vigyáznak rá. Elkezdett járni a gyerekek találkozóira, és rövidesen ő lett az egyik legaktívabb közöttük. A misszionáriusok a saját gyermeküknek tekintették. A törzs tagjai igencsak csodálkoztak a fiú megváltásán. Akkor értettem meg, hogy akik velünk együtt ettek, azokat Isten maga küldte, az az Isten, aki mindenikük életét ismerte.

Estéről estére megnyitottuk a Szentírást, hogy reményt kínáljunk azoknak, akik eljöttek meghallgatni üzenetünket. Nemcsak a lelátók teltek meg, hanem még a pálya szélén is álltak fiatalok, középiskolás és főiskolás diákok. A rendőrség minden este elhozta az idősebb személyeket, akik nehezebben mozogtak, főleg esőben és sárban. Láttam az tájra telepedő esti ködben, hogy sokan kinyitották lakásaik ablakait, hogy hallják

a sportpályán tartott előadásokat. Megbarátkoztunk a résztvevőkkel, meglátogattuk őket a me-redek hegyoldalon, ahol laktak. Bemutatták nekünk családjaik többi tagjait, szomszédaikat és barátait, akik nem lehettek ott az előadásokon, de a nyitott ablakokon keresztül hallgatták a reménység üzenetét. Egyeseknek masszírozásra és hidroterápiára volt szükségük, táplálkozási tanácsokra, orvosi kezelésre, reménységre, hogy életüknek van értelme, imákra, hogy megszabaduljanak a bűn terhétől és a tisztátalan lelkektől való félelemtől.

Péntek este felajánlottuk a jelenlévőknek a lehetőséget, hogy nyilvánosan elfogadják Jézust, akinek személyét estéről estére megismerhették. Az iskola tanárai, a rendőrök, a polgármesteri hivatal alkalmazottai, a vegyeskereskedések elárúsítói, a piaci árusok, középiskolai és főiskolai diákok ilokano nyelvre fordított Bibliákat kaptak. Majdnem ötven személy döntött úgy, hogy követni akarja az Urat, és közülük heten készen álltak arra, hogy szövetséget kössenek Krisztussal. Hét ifjú lány, utolsó éves gimnazisták és főiskolás diákok. Szombat reggel meghallgattuk hitvallásukat, meg akartunk bizonyosodni afelől, hogy érett döntést hoztak. A boldogság könnycseppjei peregtek le arcukon. Mindeniküket elzavarták otthonról a szülei, mert eltökélt szándékuk volt, hogy megkeresztelkedjenek. Az egyik lány elmondta, hogy nem tudta, hol fog aludni, a szülei hallani sem akartak többé róla. Döntésétől mégsem tángított, tudta, hogy Isten válaszolni fog imáira. Egy másik lány a keresztség előtti héten szerzett tudomást barátja feltételezett hűtlenségéről. Megszakította vele a kapcsolatot, s ha addig bizonytalan volt a döntést illetően, e csalódásnak köszönhetően átadta életét Krisztusnak. Szabodon Jézust választotta. Szombaton bevallotta, hogy nemcsak megkeresztelkedik, de misszionárius is lesz, és egész életét arra fogja szentelni, hogy Krisztust hirdesse a világnak. És hogy boldogsága még nagyobb legyen: kiderült, hogy a barátja telefonjára érkezett üzenetek feladója a barátja unokahúga volt, és hogy a barátja nem volt hűtlen hozzá, sőt, őt is megérintették a Krisztusról szóló üzenetek. Istennek megvannak a maga útjai ahhoz, hogy megérintse szívünket, még akkor is, amikor a csüggedés völgyén megyünk keresztül.

Következett a keresztség. Azelőtt való nap a településen áthaladó hegyi patak medrébe gátat építettünk, hogy elegendő vizet duzzassunk az alámerítéshez. Az éjszakai zápor következtében azonban a felgyűlt víz áttörte a gátat, és nem volt

hol megtartanunk a keresztséget. A szertartás elhalasztása is szóba került, valamint az is, hogy a környező településeken keressünk megfelelő helyet, amelyet a keresztséghez kialakíthatunk. Közben a patak partján beszélgettünk, tanácsot is adtunk, egy autó állt meg a patakon átívelő hídon, s az autót vezető megkérdezte, hogy mit keresünk. Elmagyaráztuk neki a helyzetet, és néhány másodperc után meghívott hazáig. Nem tudván, hogy mit akar, és mivel a keresztség problémája is sürgetett, udvariasan elutasítottuk a meghívást, egy későbbi időpontra halasztván a látogatást. De ő nem tárgyalt. Vele mentünk, és amikor beléptünk az udvarára, egy tiszta vizű, szép, nagy medence látványa fogadott. A keresztelendő lányok könnyezni kezdtek a meghatódottságtól, nekünk meg végigfutott a hátunkon a hideg, látván Isten tökéletes tervét. Ott, ahol összeomlást látunk, Isten megoldással rukkolt elő. S az ajánlata mindig jobb, mint a tervünk.

Hét ifjú, tanult lány Krisztus tanúja lett. Döntésük nem volt könnyű, mivel ezért meg kellett szakítaniuk szüleikkel a kapcsolatot. Elhatározták, hogy visszatérnek hegyvidéki falvaikba, ahonnan származnak, s ahová adventista misszionáriusainknak nincs bejuthatósága. És Krisztusról fognak bizonyágot tenni az osztályteremben diáktársaiknak, barátaiknak, akik még mindig csodálkoznak döntéseiken. Az ifugao-törzsekben

a családdal és a helybéli közösséggel való viszony mindennél – még egy vallásos eskünél is – fontosabb. Ezeknek a lányoknak az elhatározása sokkal komolyabb, mint azt mi – nyugati, énközpontú társadalmak képviselői – elképzelhetjük. A csoport ereje, valamint a csoport vezetőjének vagy a szülőnek a tekintélye biztosítja a csoport vagy a törzs túlélését. Imádkoztatok, hogy döntésük örökké tartson.

Örömkönnnyekkel a szememben hagytam el Tinoc-ot, ahol immár egy 50 tagú csoportunk van, emberek, akik a Bibliát olvassák, hogy jobban megismerjék Jézust. A visszaút rettenetesen nehéz volt. Egy tájfun „támadta meg” a szigetet, s a nyári záporosó cseppjei összeelegyedtek könnycseppjeinkkel. Köd is nehezítette utunkat. Több mint két nappal és két éjszaka után sikeresen hazérkeztünk, és hamar elfelejtettük a nehézségeket és a problémákat. Egy rész belőlünk a Kalanguya-törzsnél maradt, és szeretettel őrizzük emlékeztünkben azok arcát, akiket Isten oly csodálatosan vezetett. Soha nem fogjuk elfelejteni az ott tanult leckéket, amikor misszionáriusokként – lemondva biztonságról és kényelemről – válaszoltunk Isten hívására. A Nagy Misszionárius még mindig hív, hogy együtt dolgozzunk Vele. ■

Cristian Dumitrescu, a DMiss/DIS program vezetője, a Fülöp-szigeteki Nemzetközi Adventista Intézet tanára

A HÁROM DIMENZIÓS VEZETŐ

„És szemelj ki magad az egész nép közül derék, istenfélő férfiakat, igazságos férfiakat, akik gyűlölik a haszonlesést, és tedd közöttük elöljárókká, ezredesekké, századosokká, ötvenedesekké és tizedesekké.” (2Móz 18:21)

A lehető legnyilvánvalóbb volt, hogy a népnek különböző problémái voltak, amelyeket meg kellett itélni és oldani. A hosszas várakozás, míg Mózes orvosolta a gondokat, az eredményesség hátrányára volt, és nem tett egyebet, mint hogy növelje mindazok lelki feszültségét, akik úgy vélték, igazságtalanság érte őket. Itt lépett közbe Jetró, akinek tanácsa három olyan cselekvési irányt rajzolt meg, amely hosszú távú megoldást ígért, és a társadalmi feszültséget volt hivatott csökkenteni.

1. „Te légy a népnek szószólója az Isten előtt, és te vidd az ügyeket Isten elé” (2Móz 18:19).
2. „És tanítsd őket a rendeletekre és törvényekre, és add tudtukra az utat, amelyen járniok kell és a tenni valót, amelyet tenniük kell” (18:20).
3. „És szemelj ki magad az egész nép közül derék, istenfélő férfiakat, akik gyűlölik a haszonlesést” (18:21).

Az alábbiakban a harmadik tanácscsal fogunk foglalkozni, s a következő fejezetekben a másik két javaslatot is megvizsgáljuk. Jetró az alkalmaság három dimenzióját bontja ki: az első az Istennel való kapcsolat („istenfélő férfiak”), a második a felebarátokkal fenntartott viszony („derék férfiak”), és a harmadik a mások javai iránti magatartás („akik gyűlölik a haszonlesést”). Más szavakkal: a rátermettség elengedhetetlen feltétele a jellemerősség, jellemtisztaság.

Abraham Lincoln mondotta egy alkalommal: „Általában minden ember képes megbirkózni a nehéz életkörülményekkel, de ha igazán próbára akarod tenni valakinek a jellemét, adj hatalmat a kezébe!” „Az igazi jellemet – írta Luther Márton – többre kell tartanunk, mint a nyilvánvaló tehetőséget. A talentumok öröklött ajándékok. A valódi jellemet azonban senkitől sem örököljük. Lépésről lépésre kell azt felépítenünk: gondolkodásunk csiszolása, bölcs döntések, bátorság és elkötelezettség által.”¹

A jellem szavatolja a maradandó sikert felebarátaid szemében. Az emberek nem bízhatnak olyan vezetőkben, akik jellemhibákról tanúskodnak, következésképpen nem fogják követni őket. Világra jöttünk egyrészt mások által hozott döntések summája. Szüleink génjeitől elkezdve szüle-

tésünk helyéig minden előre meg van határozva – az is, hogy milyen házban fogunk lakni –, de a jellemünk, ami a legfontosabb, az saját választásaink eredménye. A mód, ahogyan a mát éled, a legkisebb részletekig jövődő jellemedet alakítja.

1. A vezető Istennel való kapcsolata

Mesélik, hogy egy kisasszony, akit a kedvese feleségül kért, elment lelkipásztorához, hogy megkérdezze: miből tudhatja, hogy udvarlója szándékai komolyak, és mi a garancia arra, hogy a házasságkötés után is ugyanúgy szeretni fogja. Néhány másodpercnyi gondolkodás után a lelkész így válaszolt: „Légy figyelmes arra, hogy szereti-e Istent, és mennyire komoly a kapcsolata Vele.”

Jacques Doukhan teológus² egyik könyvében több egészséges megközelítési módot javasol ennek a kérdésnek a tisztázására:

- i. Az igazi istenfélelem azt jelenti, hogy tudatában vagyunk: Isten állandóan figyel minket.
- ii. A Biblia az istenfélelmet a Törvény tiszteletben tartásával köti össze (5Móz 6:2; Préd 12:15).
- iii. Félni Istent azt jelenti, hogy azt cselekedjük, ami jó és helyes, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánélet bensőséges szféráiban.
- iv. Az istenfélelem azt jelenti, hogy szeretjük a minket öröktől fogva szerető Istent. Azzal igazoljuk iránta való szeretetünket, hogy elveinek engedelmeskedünk (5Móz 6:5).

Az istenfélő emberek Isten akaratával összhangban élnek, komolyan veszik Őt. „Az emberiség már nem veszi komolyan Istent, aki mára olyanná vált, mint egy jóindulatú, ártalmatlan nagyapa, akit manipulálni lehet, a kiseded Jézus pedig túl aranyos ahhoz, hogy igaz legyen... Mivel elfelejtettük, hogy mi az igazi istenfélelem, ma már el sem tudjuk képzelni, hogy mi az, nem hogy még vágyjunk is rá!”³

Ha nem tekintjük többé Istent abszolút tekintélynek, akihez életünket igazíthatjuk, akkor mindannyian szabadok vagyunk, és azt tehetünk, ami jónak tetszik. A fentebb említett lelkész tanácsa bölcs, megfontolt tanács volt. Ha egy párkapcsolatban az egyik fél komolytalan Istennel való viszonyában, komolytalan lesz a párjával való viszonyában is.

HA EGY VEZETŐ NEM ISMERI EL ISTENT ABSZOLÚT SZUVERÉN ÚRNAK, VISSZAÉLÉSSZERŰ MAGATARTÁST FOG TANÚSÍTANI AZ EMBEREKKEL SZEMBEN, AKIKET ÖNZŐ CÉLJAINAK ELÉRÉSÉRE FOG KIHASZNÁLNI. AKI NEM FÉLI ISTENT, AZ AZ EMBEREK ELŐTT SEM FOG SZÉGYENKEZNI!

Ha egy vezető nem ismeri el Istent abszolút szuverén Úrnak, visszaélészerű magatartást fog tanúsítani az emberekkel szemben, akiket önző céljainak elérésére fog kihasználni.

2. A vezető emberekkel való kapcsolata

„Jobban kell szeretned az embereket, mint a tisztiségedet!”⁴ A legjobb példa egy ilyen vezetőre, maga Jézus Krisztus. A következőket írták róla: „Annakokáért az az indulat legyen bennetek, amely volt a Krisztus Jézusban is, aki mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő, hanem önmagát megüresíté, szolgálai formát vévén föl, emberekhez hasonlónak lévén” (Fil 2:5–7). Jézus egyik egzisztenciális jelmondata, ahogy Ő maga vallotta, ez volt: „Mert az embernek Fia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért” (Mk 10:45).

A legjobb vezető az, aki a legjobban szolgál, önző érdekek nélkül. A szolgálatot-szolgásgot egyesek a vezetői erények „hamupipókéjének” tartják, Jézus példája azonban azt mutatja, hogy ez a legfontosabb tulajdonsága egy vezetőnek. A szolgálat készsége a szeretet készségéből fakad. Aki menekül a szolgálattól, szeretetlenségéről tesz bizonyosságot.

A szolgálat első ismertetőjegye az a képesség, hogy másokat fontosabbnak tartunk saját vágyainknál. Ez nem jelent mást, mint azt, hogy az embereket a dolgok fölé helyezzük. Azzal, hogy vágyunk szolgálni, voltaképpen tudatosítjuk magunkban saját értékünket. Az önnön értékességükben megbizonyosodott emberek – amely bizonyosságot Jézus áldozata erősíti meg – nem fogják azt érezni, hogy másokat szolgálván, lealacsonyodnak.

A diktátoroknak komoly gondjuk volt ezzel. Mindent megtettek, hogy mások nyomorultul érezzék magukat, mivel ők maguk is nyomorultul érezték magukat legbelül. Nagy igazság rejlik Eric Hoffer filozófus szavaiban: „Figyelemre méltó, ha ugyanúgy szeretjük felebarátunkat, mint önmagunkat; ha ugyanúgy járunk el másokkal, ahogy magunkkal tennénk. Ha önmagunkat gyűlöljük, a körülöttünk élőket is gyűlöljük. Ha elnézőek vagyunk önmagunkkal, másokkal is elnézőek vagyunk. Megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, ha képesek vagyunk saját magunknak is megbocsátani. Nem az önszeretet, hanem az önmegvetés az alapja minden bajnak, mely világunkat uralma alatt tartja.”⁵

Szolgálatunk foka bizonyítja tökéletesedésünk fokát. Annyira vagy befolyásos, amennyire kész-

séges vagy a szolgálatra. Vagy ahogy John Maxwell mondja: „Ha szeretnél a legmagasabb szinten igazgatni, légy kész a legalsóbb szinten szolgálni!”

3. A vezető viszonya embertársai javaihoz

„Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget; mert nem a vagyonnal való bővelkedésben van az embernek az ő élete” (Lk 12:15).

A telhetetlenség egy túlzott, önző vágy többre, mint amire szükségünk van, vagy amit megérdemlünk, és itt elsősorban pénzre, javakra, hatalomra gondolunk. Az okok, amelyek életre keltik ezt az önző vágyat, többféleképpen lehetnek. Egyrészt a kapzsiság megjelenhet az anyagi bizonytalanság érzetének kontextusában is. Sokan attól félnek, hogy holnap üres lesz a zsebük, ezért ma tisztességtelen módszerekhez folyamodnak, hogy nyereségre tegyenek szert. Másrészt a telhetetlenségnek a társadalmi feltörekvés vágyában gyökerező okai is lehetnek. A tegnap még mezítlás volt, mély szegénységben élt, ma meg rámosolygott a szerencse, és amint belekóstolt a bőség ízébe, új életmódja öncélúvá vált, és elveszett hajszába kergette a még több vagyonyért, függetlenül attól, hogy milyen eszközöket kell ezért bevetnie.

A kapzsiság megvetendő rövidítés a gyors meggazdagodás és a társadalmi pozíció felé. Aki pénzt kap, illetve kér bizonyos törvénytelen kedvezményekért, közbenjárásért, befolyással való üzérkedésért cserébe, kétszer is rosszat tesz. Elsősorban magának, mivel minden tisztességtelen nyereség saját méltóságérzetének csökkenését eredményezi. Minél több pénze van a bankszámláján, annál jobban csökken az öntisztelete. A magas beosztású kapzsi végül az alantas osztályok mocskos kiszolgálója lesz. A pénzsóvárgás rabszolgáinak öntudatlan tragikuma az a hamis benyomás, hogy a pénz személyiségük egyik fontos része: azt gondolják, hogy mivel rendelkeznek valamivel, máris fontos személyek.

Másodsorban azzal, hogy elfogadja a megvesztegetés formájában felajánlott pénzt, azt bizonyítja, hogy semmilyen tiszteletet nem érez a felajánló személy iránt. Ha megértem, mennyire fontos számomra a felebarátom, és érdekel az ő sorsa, akkor az ő érdekében is vissza kell utasítanom a megvesztegetésemre felajánlott pénzt. Lehet, hogy eléri másnál, amit akart, de én legalább boldog lehetek, hogy nem járultam hozzá erkölcsi hanyatlásához.

A telhetetlenség megváltoztatja az embert, s a kapzsi sorsa nem éppen fényes. Lássuk, mit

**ALKALMASSÁG
ÉS SZOLGÁLAT
DANIEL
BOTA**

**SZOLGÁLATUNK FOKA
BIZONYÍTTJA TÖKÉLE-
TESEDÉSÜNK FOKÁT.
ANNYIRA VAGY BEFO-
LYÁSOS, AMENNYIRE
KÉSZSÉGES VAGY
A SZOLGÁLATRA.**

mond róluk a Biblia: „Ezek mégis vérük árán is ólálkodnak, lelkük árán is leselkednek. Ilyen az útja minden kapzsi embernek: gazdájának életét veszi el” (Péld 1:18–19). Az Újtestamentum mint-ha még ennél is világosabb a telhetetlen emberek sorsát illetően: „Mert azt jól tudjátok, hogy egy paráznának is, vagy tisztátalannak, vagy fősvénynek, ki bálványimádó, nincs öröksége a Krisztusnak és Istennek országában” (Ef 5:5).

A Biblia szempontjából tehát a kapzsiság bűn, mely több üzenetet is közvetítvén, rávilágít arra a helytelen percepcióra, mely által az ember Isten szuverenitásához viszonyul. Az egyik üzenet az, hogy az ember nem ért egyet Istennel, ami az anyagi áldások elosztását illeti („a szomszédnak miért van két autója, nekem meg, aki tisztességesen dolgozom, csak egy kerékpárom van?”). Egy másik üzenet, amelyet a kapzsiság bűne előhoz, azt az értelmet közvetíti, hogy az ember már nem hisz abban, hogy Isten holnap is mellette lesz, és minden szükséges jóval megáldja.

De a legfájdalmasabb üzenet talán az, hogy a kapzsi számára a föld javai kellemesebbek, mint a menny ígéretei. A telhetetlen csupán mímeli az Istenbe és ígéreteibe horgonyzott hitet, a valóságban túlságosan kötődik a mulandó örömhöz ahhoz, hogy fontosságot tulajdonítson az örökkévalóságnak.

A kapzsiság egyik leghatékonyabb ellenszere kétségkívül a tisztesség, amely lényegi kapcsolatban áll az igazsággal és jogossággal, és figyelme előterében nem a nyereségszerzés áll, hanem az erkölcsösség. A tisztesség az egyik legösszetettebb erény. A tisztességes személy az emberiség erkölcsi lépcsőjén egy magas fokot foglal el, egyenlő fontossági szinten lévén olyan értékekkel, mint a tehetség, lelki szépség vagy bátorság.⁷

A kapzsiság egy másik erős ellenszere a nagylelkűség. Az egykori amerikai elnök, Calvin Coolidge mondta, hogy „egyetlenegy olyan személyről sem emlékeztek meg, aki kapott valamit. A tisztelet azoknak jár ki, akik ajándékoznak másoknak.” Az igazi, hatékony vezetők értékelik az általuk irányított embereket. A javak értéktelenek akkor, ha humánus ügyről van szó. Az igazság és a jogosság a tisztességtelen nyereség felett helyezkedik el. John Maxwell „A vezetők 21 tulajdonsága” című könyvében néhány fontos tanácsot tár elénk, amelyet minden embernek, és főleg minden vezetőnek meg kell fontolnia:

1. Légy hálás azért, amid van. Ha nem elég-szel meg a kevéssel, a sokkal sem fogsz. És ha nem vagy bőkezű azzal a kevéssel, amivel rendelkezel, nem leszel hirtelen nagylelkű adományozó akkor sem, miután meggazdagodsz. A nemeslelkűség a megelégedettség eredménye, ez pedig nem az ál-

landó gyűjtéssel alakul ki, hanem az állandó adománnyozással.

2. Helyezd felebarátaidat az első helyre. Egy vezető minősége nem abban ismerszik meg, hogy hányan szolgálják őt, hanem hogy ő hány embert szolgál.

3. Ne légy a tulajdonlasi vágy rabszolgája. Earle Wilson mondta, hogy az emberek három csoportra oszthatók: „azok, akiknek van, azok, akiknek nincs, és azok, akik nem fizettek azért, amijük van”. Még ha az anyagiasság társadalmunk kényszerképzetévé is vált, senki sem parancsolhatja meg, hogy a Mammon rabja légy.

4. Tekintsd a pénzt erőforrásnak. Valaki azt mondta, hogy ha pénzről van szó, sohasem nyerehetünk. „Ha a pénz megszerzésére összpontosítasz, anyagi személy vagy. Ha pénzt próbálsz szerezni, és nem sikerül, egy vesztes vagy. Ha mégis sok pénzt keresel, és meg akarod tartani a magad számára, fősvény vagy. Ha van pénzed, és elköltöd, tékozló vagy. Ha nem érdekel, hogyan juthatsz pénzhez, nem vagy ambiciózus személy. Ha sok pénzed van, és halálig takarékoskodsz vele, ostoba vagy, mert azt hiszed, hogy magaddal viheted a túlvilágra. Az egyetlen mód, amely által megnyerheted a küzdelmet a pénzzel szemben, az, hogy nem tartogatod a magad számára, hanem bőkezűen mások javára, értékes dolgok megvalósítására használod fel.” A bőkezűség nagy előnye, hogy legyőzi a kapzsiság démonát.⁸

A hiteles, jetrői vezető portréját szemlélve, elmondhatjuk, hogy akkor sem volt, és ma sem könnyű jó vezetőket találni. Am annak ellenére, hogy ritkák, még léteznek, csak lehet, hogy olyan irányban kell keresnünk őket, amely számunkra szokatlan. És az első hely, ahol keresnünk kell őket, az az a hely, ahol mi magunk vagyunk. Tekintsünk önmagunkra. A nagy kihívás az, hogy mi magunk legyünk azok a vezetők, akiket látni szeretnénk magunk körül.

Következtetés

Egy apa elvitte kislányát a farsangi mulatságra. Amint odaértek, a lány sietve odament egy asztalhoz, ahol vattacukrot árultak, és megkérte az édesapját, hogy vegyen neki. Miközben az árus egy hatalmas vattacukrot sodort a kislánynak, az apa ezt kérdezte: „Drágám, biztos vagy benne, hogy az egészet meg tudod enni?” „Ne aggódj, apa – válaszolt a lány. – Belülről sokkal nagyobb vagyok, mint kívülről!”

Ekképpen határozhatjuk meg a „három dimenziós vezetőt”, a jellemes, karakán vezetőt: belülről nagyobb, mint kívülről! ■

1. John C. Maxwell, *Cele 21 de calităţi ale liderului*, Amaltea Kiadó, Bukarest, 2003, 15.

2. Jaques B. Doukhan, *Enigmele Bibliei – Cartea profetică Apocalipsa*, Viaţa şi Sănătate Kiadó, Bukarest, 2014, 130–131.

3. *Uo.*, 131.

4. John C. Maxwell, *Cele 21 de calităţi ale liderului*, 133.

5. *Uo.*, 136.

6. Andrei Pleşu, *Despre frumuseţea uitaută a vieţii*, Humanitas Kiadó, Bukarest, 2011, 51.

7. Petru Creţia, *Luminile şi umbrele suferinţei*, Humanitas Kiadó, Bukarest, 2011, 29.

8. John C. Maxwell, *Cele 21 de calităţi ale liderului*, 70.

9. *Uo.*, 17.

PÉNZÜGYI SZAKMÁK ÉS KOORDINÁTÁK A BIBLIÁBAN

A legfontosabb pénzügyi szakmák, amelyekről említést tesz a Biblia

Az egyik pénzügyekkel foglalkozó szakma a kincstári vagyon kezelése volt. A *kincstárnok* kifejezés – a munkaköri leírás alapján – többre utal, mint a mai értelemben vett *pénztárosi* tisztség, főleg hogy a kincstárnok a kincstári vagyon fizikai védelméért is felelt. Egyébként – legalábbis Izraelben – ezek a hatáskörök előjognak számítottak, amely tisztségeket kizárólag Lévi leszármazottjai tölthették be (lásd 1Krn 9:26; 27:25).

A Bibliában említett többi nép esetében is a kincstárnoki funkció főméltósági pozíciónak számított, amivel természetesen komoly felelősségek is jártak (Ezsd 1:8; Ésa 33:18; Dán 3:2).

Egy másik foglalkozás, amely a mai bankárszakma elődjének számított, a pénzváltó szakma volt (Mt 25:27; Lk 19:23). Habár a szótárák több meghatározást is adnak a szóra – *pénzváltással foglalkozó személy, pénzt kamatra kölcsönadó személy, kincstári kasszás* –, az eredeti bibliai kifejezés a második jelentést tartja a legelfogadhatóbbnak (*trapezitais*). Érdekes, hogy a szinonima-szótárák – akárcsak néhány angol nyelvű fordítás – a bankári tisztség fogalmát is meglebegtetik, mint olyan személy, aki vonzza a pénzt, és a letétbe helyezett összegekért nyereségi kamatot kínál.

Ettől a foglalkozástól kissé eltér az igazi pénzváltók munkája (Károli mindkettőt ugyanazzal a szóval jelöli: *pénzváltó*, szerk. megj.), amely kizárólag az Újtestamentumban jelenik meg (Mt 21:12; Mk 11:15; Jn 2:14–15).

A pénzváltók ceremoniális praktikáknak – az áldozati rendszernek, adományoknak, tizednek – (5Móz 14:24–26), a Szentírás szövegein alapuló hagyományoknak (lásd a szenthely siklusa – 2Móz 30:13)¹, valamint a kor gazdasági és társadalmi helyzetének köszönhetik a létezésüket (a forgalomban lévő pénznemek, a zarándokok „minden nép közül” – Csel 2:5).

Érdekes tény, hogy az eredeti nyelvben az említett három ígehelyen használt kifejezések kü-

lönbözőek: *kermatistas* a János evangéliumában (a szó alapjelentése: „vág”, „apróra vagdal”), illetve *kollybistōn* Máté és Márk evangéliumában („aprópénz”, „árfolyam”). Ilyen körülmények között feltételezhető, hogy a pénzváltók tevékenysége magába foglalta a pénzek aprópénzre történő váltását (és fordítva), illetve a devizaváltást is.²

Ahhoz, hogy jobban megértsük az Üdvözítő pénzváltókkal szembeni ellenszenvét, le kell szögeznünk, hogy ez alkalommal sem magát a szakmát helytelenítette, hanem azt, hogy nem megfelelő helyen – a Templomban – végezték, amely kizárólag a lelki gyakorlatok és szertartások színhelye. Továbbá a „latrok barlangja” színtagmának a használata arra enged következtetni, hogy az *agio*³, amit a rabbinikus irodalom *kolbon*-nak⁴ nevez, a rablás méreteit öltötte, valóságos fosztogatásról volt szó, a jutalék a 12,5 százalékot is elérhette.⁵

Komplex pénzügyi rendszer

Elegendő érv áll rendelkezésünkre ahhoz, hogy kijelentsük: egy bimetalis pénzügyi rendszerrel van dolgunk, már jóval azelőtt, hogy azt mint olyat meghatározták volna⁶ (Bír 17:2; 2Sám 18:11; 2Kir 18:14). Szükséges aláhúznunk, hogy az aranyról és az ezüstről mint monetáris fémről van szó. Tudnunk kell továbbá, hogy a talentum és a siklus egyben súlymérték is volt (4Móz 7:31; Józ 7:21; Ezsdrás 8:25; Ámos 8:5).

Az, hogy az ezüstre gyakrabban történik utalás, azzal magyarázható, hogy habár az arany volt az érték etalonja, Palesztina és Levante földje igen szegény volt aranyban, ezért csak kivételes esetekben alkalmazták uzuális pénzügyi tranzakciókban, és inkább a kincstári vagyonhalmozásra és a külkereskedelmi kötelezettségek törlesztésére használták (2Kir 18:14).

A KINCSTÁR
IGAZGATÁSA
DÁN
CONSTANTINESCU

AZ ÚJTESTAMENTUM-
BAN FŐLEG AZ ÜNNEPEK
ALKALMÁVAL TÜNTEK
FEL A KÜLÖNBÖZŐ PÉNZ-
NEMEK, AMIKOR A ZSI-
DÓK MINDENHONNAN
HAZAÉRKEZTEK, HOGY
BEFIZESSÉK ADÓJUKAT
A TEMPLOM KINCSTÁRÁBA.

Túl a fordítási pontatlanságokon, egyértelmű, hogy a zsidók által lakott földrajzi területen a helyi pénznem mellett számos más pénz is forgalomban volt, amely a környező országok pénze volt, vagy a leigázottság időszakában az uralkodó hatalom pénze.

Az Ószövetségben, a száműzetésben élő zsidók az aranyból vert perzsa *dárikot* használták, amelynek súlya körülbelül nyolc gramm volt, átmérője pedig 14 mm, és Első Dárius vezette be (Ezsdrás 8:27). A tény, hogy a dárikot a Dávid korában is használták (1Krán 29:7), azzal magyarázható, hogy a könyv keletkezésének időpontjában a dáriknak még mindig referenciaértéke volt.

Az Újtestamentumban főleg az ünnepek alkalmával tűntek fel a különböző pénznemek, amikor a zsidók mindenhol hazaérkeztek, hogy befizessék adójukat a Templom kincstárába. Viszonylag gyakran kerülnek említésre a görög pénzek és aprópénzeik (a drachma, a didrachma, tetradrachma / illetve a státer és a gíra).

Ugyanolyan gyakorisággal találkozunk a római pénzekkel is, amelyek közül a legismertebb az ezüstdénár volt (Mt 22:19; Mk 12:15; Jn 6:7).

A dénár egyik alegysége a réz ász volt (a görögben: assarion), ami negyede volt egy bronz sesteriusnak, és tizenhatoda egy ezüstdénárnak (amit Károli fillérnek fordított – Mt 10:29; Lk 12:6).

A legkisebb római pénz sárgarézből készült. Egy quadrans (a görögben: kodrantes) egy negyed ásszal volt egyenlő, és a Károli-fordításban szintén fillérként jelenik meg (Mk 12:42; Mt 5:26).

A zsidó pénz

Ami a zsidó pénzeket illeti, az apokrif írásokból⁸ megtudjuk, hogy Krisztus előtt 141–140-ben VII. Antiokhosz felhatalmazta a makkabeus Simont, „a zsidók papját és vezetőjét, hogy saját pénzt verjen országa és nemzete számára.” Úgy tűnik, hogy Simon nem élt a lehetőséggel, így az első zsidó király, aki saját pénzt vert a zsidók számára, Janneus Sándor volt. Ezek az érmék rendszerint bronzból készültek, a környező országok pénzeitől eltérően, amelyek általában ezüstérmék voltak.⁹

A zsidó hagyomány szerint, a második parancsolat alapján, a zsidó pénzérmékre csak kertészeti és lélektelen dolgokat ábrázoló motívumokat nyomattak. Voltak kivételek is a heródesi időszakból, amikor az érmékre felnyomatták a római császár vagy a helytartó arcképét.¹⁰

„A zsidók először az első felkelés idején (Kr. u. 66–70) vertek saját, ezüst érméket: egy siklust, negyed- és fél-siklust, valamint bronz érméket. Az első felkelés után a Templom kincstárát kirabolták, ezért a zsidóknak nem maradt nemes-

fém-tartalékuk új ezüst pénzek kiadásához a második felkelés idején (132–135). Így hát a régi érmékre rástancolták a „Jeruzsálem felszabadult!” feliratot.¹¹

Az egyetlen zsidó pénzérme, amely az Újszövetségben meg van említve, a bronzból készült lepton volt (a görögben: „leptos”). Ilyen érmét dobott a perselybe a szegény özvegyasszony. Értéke egy fél római quadrans volt, azaz egy nyolcad assarion (Mk 12:42; Lk 12:59; 21:2 – Károli-nál: „fillér”, a fordító megjegyzése).

Az ilyen érméket helyileg is kiadták, s a kiadásért a prokurátor vagy a helytartó felelt. Pilátus különböző ábrákat nyomtatott az érmék felületére, hogy ezzel is bosszantsa a zsidó népet. Amit még biztosan tudunk, az, hogy Izrael meghódítása után a rómaiak monopolizálták az ezüstpénz kiadásának jogát.¹²

A pénzügyi paritás

Hangsúlyoznunk kell, hogy némely szótári meghatározás ellenére a mina, melynek 50 siklus vagy 100 drachma volt az értéke, valamint a talentum, amely 3000 siklust vagy 6000 drachmát ért, nem pénzérmék voltak, hanem monetáris egységek, amelyeket nagy summák összegzésekor alkalmaztak. A talentum értéke annak függvényében változott, hogy milyen fémről volt szó, továbbá a helyi monetáris sztenderdek is befolyásolták. A Bibliában a talentumot *aranyként* is fordították, ami nagy pénzüsszegre utal (Mt 18:24).

Az összes pontosítást és bibliaszöveget egybevetve (3Móz 27:5; Ez 45:12), valamint figyelembe véve más történelmi forrásokat is, a szakembereknek még mindig nehéz meghatározniuk a különböző bibliai korokban alkalmazott paritásokat. „A nehézség abban áll, hogy a babiloniak könnyű és nehéz siklusokban, minákban és talentumokban számoltak, de az ótestamentumi írók nem határozták meg, hogy a könnyű vagy a nehéz monetáris értékekről volt-e szó. Következésképpen nem tudjuk, mit kell bizonyos esetekben értenünk. A két rendszer közötti különbség 100%-os volt.”¹³

Tehát, annak ellenére, hogy a pénz állam általi meghatározottsága egy rendkívül fontos tényező, ez az átváltási arány meghatározásának csupán egyik eleme.

A bibliai bizonyítékok, az alkalmazott monetáris anyag, a pénzt kiadó hatóság és egyéb változók függvényében a szakemberek mégis felállítottak egy sor monetáris egyenletet, amelynek a hitelessége többé-kevésbé bizonyított. Íme, néhány példa:

	arany	ezüst
siklus	16,36 g	14,54 g
fél-siklus	8,18 g	7,27 g
drachma	4,09 g	3,65 g
didrachma	8,18 g	7,30 g
státer	8,52 g	14,6 g
dénár		4,5 g
kodrantes		0,0703 g
mina	818 g	727 g
talentum	49,077 g	43,620 g
lepton		0,035 g

A pénz vásárlóereje változott a bibliai korok századai alatt. A Szentírás szövegeiből kideríthetjük, hogy az Üdvözítő idejében egy mezőgazdasági munkás napi bére körülbelül egy dénár volt, ami egy napi megélhetésre volt elegendő (Mt 20:2; Lk 10:35). ■

1. A pogány szimbólumokat vagy pogány uralkodók arcképét magán viselő pénzérméket nem fogadták el a templomi kincstárban. „Követelmény volt, hogy minden idegen pénzt siklusra váltsanak, amelyet elfogadtak a szentélyi szolgálatban” (Ellen White, *Jézus élete*, 123).

2. Encyclopedia Judaica: Money Changers.

http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/judaica/ejud_0002_0014_0_14119.html

3. A pénzváltásért fizetett díj.

4. David Hendin, *Surcharge of the Money Changers*, <http://www.coinsweekly.com/en/Archive/8?&id=129&type=a>

5. Frederick Fyvie Bruce, *The Gospel of John*, Grand Rapids: Eerdmans Pub.Co., 1983, 74.

6. Anglia – 1716.

7. Cristian Găzdac, Livia Călian, Alfordy-Găzdac Ágnes, *Monedă de Aur Antică și Bizantină în Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei*, Kolozsvár, Mega Kiadó, 2007, 22.

8. 1Makkabeus 15:6.

9. Aurel Cordaș, *Banii între Vechiul și Noul Testament*, Lohanul, Nr. 4 (14), IV. év (2010): 10-17.

10. Donald John Wiseman, *Illustrations from Biblical Archaeology*, London, Tyn-dale Press, 1958, 87–89.

11. Román nyelvű bibliaszótár: <http://dictionarbiblic.blogspot.ro/2011/11/bani.html>

12. Román nyelvű bibliaszótár, J. D. Douglas (szerk.), Livius Percy, John Tipei (ford), Nagyvárad, Cartea Creștină Kiadó, 2008, 131.

13. *Az Ótestamentum súly- és monetáris mértékegységei*.

<http://www.resursebiblice.ro/2012/greutatile-unitatile-de-masura-si-valorile-monetare-in-vechiul-testament/>

14. Y. Meshorer, *A Treasury of Jewish Coins*, Jerusalem: Yad Ben-Zvi Press & Nyack, NY: Amphora, 2001.

15. Mértékegységek. Érmék. http://www.crestinul.ro/unitatidemasura.htm#_Unitati_de_masura

A SZENTÉLY A DOGMA ÉS A FELÜLVIZSGÁLAT KÖZÖTT (1930–1980) I. RÉSZ

A szentélyre és az ítéletre vonatkozó adventista doktrínánkat bemutató előző cikkekben feltártuk az olvasók előtt e hitelv kidolgozásának, értelmezésének és továbbításának első szakaszát. Ráműtöttünk arra, hogy Ellen White igazolta ezt a bibliai tantételt anélkül, hogy ő maga lett volna egyik felfedezője. Elmondtuk, hogyan magyarázta ezt a doktrínát egyik nemzedék a másíknak, enyhe változtatásokkal, az állandó elmélyülés, tisztázás és felülvizsgálat szükségének lelkületében, mely minden hiteles kutatómunka ismérve.

Továbbá az előző tanulmányok lajstromba vették a szentély és az ítélet tanának elvetésére tett lépéseket, illetve annak újraértelmezési próbálkozásait, amelyben az advent történelem jeles személyiségei is érintettek voltak. Ezek a történelmi példák igazolják a szentély doktrínája elmélyítésének szükségességét, valamint e hitelvnek a Pál apostol evangéliumával történő harmonizálását (vagy fordítva, az evangélium magyarázatának harmonizálását az ítéletről szóló bibliai felfedezéssel), mind egyéni, mind pedig hitközösségi szinten.

Véleményünk szerint azok, akik elvetették a szentély és az ítélet doktrínáját, felületesek és túlságosan függetlenek voltak a doktrína lényeges részeit értelmezésében, kiváló képességeik és felkészültségük ellenére, és ugyanakkor túlzottan kritikusak a nem lényeges szempontokat illetően.

De hadd ne egyszerűsítsük le e hitehagyások körüli magyarázatokat. Az egyik fontos ok, legalábbis egyesek esetében, a lelki kisiklás volt. A továbbiakban meg fogjuk mutatni, hogy a dogmatizmus és a kutatás között feszülő konfliktus, valamint a Prófétaság Lelke írásainak tekintélyével szembeni merev álláspontok a maguk során hogyan váltak további feszültségforrásokká ebben a kérdésben.

Asa Tait és Taylor Bunch (1930)

Az a benyomás, hogy az egyháznak nem sikerült válaszolnia a szentély tanát ért ismételt bírálatokra, az egyház leghűségesebb szolgálóit is megérintette. 1930. január 28-án Asa Tait szerkesztő levelet írt a teológus, apologéta és egyháztörténész LeRoy Froom-nak:

„Azt hiszem, meg kell nevelnünk népünk tagjainak többségét, és főleg egyes vezetőit, arra vonatkozóan, hogy vannak kérdések, amelyeket meg kell beszélnünk. Kényszerítve vagyunk erre. Ha nem vagyunk hajlandók nyíltan megbeszélni magunk között, ellenfeleink fognak rákényszeríteni a felülvizsgálatra.”

Egyike azoknak, akik hozzájárultak a szentély tanának fejlődéséhez, az ismert adventista író, Taylor Bunch professzor volt. 1930 után Bunch volt az első teológus, aki Jézus szentélyi szolgálatára vonatkozóan két szakasról beszélt, két „helyiség” helyett.¹ Bunch nyelvezete – amely abban a korban egyáltalán nem volt népszerű – idővel a szentély doktrínájának a hivatalos nyelvezetévé vált: „1844-ben, a 2300 napos profetikusi időszak végén, Krisztus belépett engesztelő szolgálatának második és egyben utolsó szakaszába.”²

W. W. Prescott (1931–1944)

A veterán William Prescott professzor – evangélista, író és igazgató, egyházunk legtiszteltebb teológusa abban az időben, számos teológiai szemináriumi anyag szerzője, a Generál Konferencia Bizottságának régi tagja, Ellen White munkatársa, a legkövetkezősebb Krisztus-központú prédikátor, a szentháromság tanának legbefolyásosabb védelmezője az adventizmusban – személyes kudarcént élte meg, hogy ő és az egyház nem tudott segíteni Fletchernek és Conradinak szentélyre vonatkozó kételyeik eloszlátásában. Valószínűleg ezért nem beszélt és írt nyilvánosan ellenük.

Lévén, hogy az akkori nemzedék legtiszteltebb adventista teológusa tehetetlennek bizonyult (ami a dogmatikusok szemében az ellenséggel való kompromisszumot jelentette), mást kértek fel arra, hogy előkészítse a doktrína védelmét, amely 1931-ben el is készült, és úgy tervezték, hogy egy negyedévente megjelenő bibliatanulmány formájában teszik közzé. E bibliatanulmányok azonban annyira silány minőségűekre sikerültek, hogy a projektet azonnal elvetették, és egy másik ciklus kidolgozásának fogtak neki. 1933-ban C. H. Watson elnök könyvet írt, mely megpróbált válaszolni az említett provokációkra. Prescott mindettől távol tartotta magát, nem kommentálta a fejleményeket. Nem érezte, hogy

Watson kihívásokra adott válasza meggyőző lett volna.

1934-ben Prescott bevallotta a Generál Konferencia néhány magas beosztású tisztviselője előtt, hogy elégedetlen amiatt, hogy nem sikerült elhallgattatni a bírálókat. Az ultrakonzervatív körök által eretneknek tartott professzor frusztrációját hitetlenségként, hitehagyásként értelmezték. Levelet küldtek az iskolához, ahol Prescott tanított, és azt tanácsolták a vezetőségnek, hogy mondjon fel neki.

Ez a testvérek közti harc – amelynek pszichológiai, drámai és politikai mozzanatai is voltak, viszont annál kevesebb teológiai vonatkozása – egy fél év után végül Prescott látszólagos győzelmével ért véget. Ám rögtön a győzelem után Prescott, akinek nem diadalokra volt szüksége, hanem normális emberi kapcsolatokra, valós egészségi okok miatt, 79 éves korában, csüggedten lemondott posztjáról. Kollégái, akik az egyház legmagasabb bizottságát alkották, egyöntetűen beismerték, hogy tévedtek, bocsánatot kértek tőle, és visszavonták menesztési ajánlatukat. Ennek eredményeképpen az agg Prescott újból „feltámadt”: ezúttal nem az ő győzelme volt, hanem az Istené. Prescott még 80 éves kora után is fáradhatatlanul szolgált az egyházat.

1937-ben Prescottnak baráti hangvételű vitája volt Bransonnal, a Generál Konferencia alelnökével Jézus papsági szolgálatára vonatkozóan, amely téma a szentély doktrínájának kérdéskörébe tartozik. Branson a Prófétaság Lelkével érvelt amellett, hogy Jézus a mennybemenetele után kezdte el papi szolgálatát, míg Prescott szintén a Prófétaság Lelkéből ihletődve állította, hogy Jézus a Kálvária előtt már elkezdte szolgálatát.

Prescottot nem az érdekelte, hogy a vitákban felülkerekedjen, de a doktrína bírálóival sem váltal cinkosságot. Őt az zavarta, hogy azok az emberek, akiket a legnagyobb felelősség terhe nyomasztott, inkább azzal voltak elfoglalva, hogy az ellenzéknek válaszoljanak, mint azzal, hogy hideg fejjel elemezzék a bírálatokat. Prescott tudatában volt annak, hogy az egyház teológiája a kritikák-ból is gazdagodhat, és hogy a doktrínák módosíthatóak, az igazság minél pontosabb kifejezése érdekében.

A barikád másik oldalán, az adventista lelkész-és tanári kar ultrakonzervatív képviselői arra törekedtek akkoriban, hogy az egyházat a múltba rekeszék, például a szentély tana úttörők által fontosnak tartott részleteinek dogmatizálása által. Ezek a Prescotttal ellenséges – vagy legalábbis az irányában gyanakvó – köröknek egyéb specifikus megnyilvánulásai is voltak: elvetették a szent-

háromság tanát, amelyet katolikus, illetve pogány eredetűnek tartottak, egyedül a King James-fordítást fogadták el (a frissebb változatokról azt fellelték, hogy jezsuita befolyás alatt készültek), és a tévedhetetlenség teológiája és a szóbeli ihletettség hívei voltak, ami a Biblia és a Prófétaság Lelke írásainak keletkezését illeti. Gúnyiratokat szerkesztettek Prescott ellen, amelyeket befolyásos lelkészek terjesztettek a gyülekezetekben.

Prescott, a jelenség miatt elszomorodva, mégis reményteljesen, 1944-ben, 89 éves korában távozott az élők sorából. Utolsó perceiben azzal a kifejezett kéréssel fordult szeretteihez, hogy a temetése legyen a lehető legegyszerűbb, és meg se említsék az élete során betöltött tisztségeit, és megjelent munkáit.

Időközben, 1940 után egy másik amerikai adventista professzor bukott el a szentély tanának kutatása közben. Harold Snide professzor, az amerikai adventista oktatás szolgálója, egykori könyvevangélista és író, mélyreható tanulmányozásai során, sajnos, arra a következtetésre jutott, hogy a szentély tanának a Zsidókhoz írt levél 9. fejezetével történő harmonizálása traumatizáló hatású lehet. Analitikus tanulmányozásai és néhány adventista egyházvezetővel és teológussal való konzultációs sem segítettek rajta. 1945-ben visszavonult hitközösségünk-ből.

R. Wieland és D. K. Short (1950)

1950-ben két amerikai adventista misszionárius tanulmányt írt az 1888-as Minneapolis-i üzenet tartalmáról („Krisztus igazsága és a Törvény viszonya”), amely tanulmánnyal szembeállt az egyház vezetésével. Azt állították (és meggyőződésük mellett életük végéig kitaroltak), hogy az egyház vezetői elutasították ezt az üzenetet, és nem csak 1888-ban, hanem utána is. 1888-ra vonatkozó teológiai meglátásukat a Generál Konferencia elutasította. R. Wieland és D. K. Short elemzése nem korlátozódott az 1888-as üzenet nyilvánvalóságára és Ellen White értékelésére. A két misszionárius túl nagy hitelt tulajdonított E. J. Waggoner és A. T. Jones kései írásainak, amelyekbe komoly teológiai hibák is becsúsztak.

Wieland és Short teológiája Dániel 8:14 versének értelmezésére is kihatott, amelyben főként az emberi szív szentélyének megtisztítását látták. Követőik még tovább mentek, és a szövegből kizárólag a szív – pontosabban a tudatalatti – megtisztítását értették. Amerikai és ausztráliai szer-

1844-BEN, A 2300
NAPOS PROFETIKUS
IDŐSZAK VÉGÉN,
KRISZTUS BELÉPETT
ENGESZTELŐ SZOL-
GÁLATÁNAK MÁSODIK
ÉS EGYBEN UTOLSÓ
SZAKASZÁBA.

zők később átvették ezt a misztikus értelmezést, mely sokuk számára relevánsabbnak tűnt, mint a szentély történelmi doktrínája.

A szentély a Bibliakommentárban (1957)

1953 és 1957 között a Review and Herald kiadó publikálta az első Adventista Bibliakommentárokat, amelyek elkészültében 37 jeles adventista bibliamagyarázó, teológus és történész vett részt, tudásuk legjavát adva. A szerkesztők és teológusok közt megemlítjük Francis D. Nichol, Raymond Cottrel, Don Neufeld és Julia Neuffer nevét. A hétkötetes munka – amelyhez újabb köteteket csatoltak – mai napig referenciamunka a Biblia és az adventista hitalapelvek megértéséhez. A dánieli és jelenésekbeli próféciákhoz írt magyarázatokban meg vannak említve az adventista teológusok véleményei közti különbségek is. A szentély teológiájához kapcsolódó különböző témákat a kommentátorok a rájuk utaló bibliaszövegek fényében vizsgálják meg, s néha kilépnek abból a dogmatikai keretből. A Dániel 8. fejezete kapcsán írt kommentárok bevezetik a gondolatot, melynek értelmében az arrogáns „szarv” eredete a négy szél egyikében keresendő, és nem a négy szarv egyikében – Makedónia meghódításában –, ahogyan úttörőink magyarázták.

A régi „bizonyosságok” kereteiből való kimozdulást nem mindenki értelmezte előrelépésnek. Egy 1957 augusztusában kelt levelében F. G. Clifford, az Ausztrál Unió egyik vezetője azt írta F. D. Nicholnak, az SDABC szerkesztőjének, hogy csalódott, mivel a bibliakommentárban elmaradtak bizonyos hagyományos magyarázatok, és félt attól, hogy ezek a kommentárok több rosszat tesznek, mint jót. Cliffordot a Zsidókhöz írt levél margójára írt kommentárok némelyike aggasztotta. Észrevette, hogy bizonyos fokú engedékenység férkőzött a két mennyei helyiség valóságának értelmezésébe. Clifford határozott, dogmatikus kijelentéseket várt volna el, nem kutatói véleményeket. Nichol azonban kifejezte azon meggyőződését, hogy nem szabad túlságosan leragadnunk a mennyei szentély felosztásának kérdése mellett, mivel ezzel a doktrína bírálóinak malmára hajtánánk a vizet.

A Questions on Doctrine szentélye (1957)

A dogmatizmusból a szentély doktrínája felülvizsgálata érdekében szorgalmazott kilépéshez nagy mértékben hozzájárult Roy Allan Anderson, aki híres evangélista, professzor, szerkesztő és író volt. Ausztráliában, Angliában és Amerikában szolgált, ez utóbbi helyen – 1941-től – a Lelkészkar vezetőjeként. Anderson az új teológiai hul-

lám úttörője volt, aki az L. E. Froom által alapított Ministry folyóirat révén a hit általi megigazulás tanát hirdette, a büntelen emberi természet teológiájával szemben. Anderson ugyanakkor figyelmeztetett: tévedés lenne a mennyei szentélyt kizárólag szó szerint értelmezni. A Zsidókhöz írt levél 9. fejezetéhez fűzött magyarázatai szenzációt keltenek.

1957-ben a Review kiadta a Questions on Doctrine című könyvet, melyet az egyház három személyisége írt: LeRoy E. Froom, Walter E. Read és Roy A. Andreson.³ A könyvet válasznak szánták az evangélikusok kérdéseire, és viszonylag új keletű véleményeket tettek közzé benne. A VI. és VII. fejezetből megtudhatjuk, hogyan értelmezik az adventisták Dániel 8. és 9. fejezeteinek próféciáit, valamint Jézus mennyei szentélyben végzett szolgálatát. Többek között Dániel 8:14 versének kulcsszavát a héber jelentésben alkalmazták: „megigazított”, „megbosszult”, „jogaiba visszaállított”, „helyreállított”, „győztes”. A hagyományos jelentést – „megtisztított” – elfogadták a szerzők, viszont megjegyezték, hogy ez a jelentés a Septuaginta (a hagyományos görög változat) szövegéből került át, amelyet a Vulgata követett (hagyományos latin változat)⁴ [Károlinál: „kiderül a szent-hely igazsága”].

A könyv szerzői azt állítják, hogy az engesztelést teljes mértékben Krisztus áldozata végezte el, Krisztus pedig nem tesz mást a mennyei szentélyben, mint – közbenjárása által – minden lélekre kiírástja engesztelésének az áldásait. Így helyesbítettek a Crosiertől örökölt hagyományos állásponton, mely szerint Jézus halála csupán a Törvény szerinti, megkövetelt áldozat volt, és hogy a tulajdonképpeni engesztelés a szentélyben kerül sor, 1844-től – a nagy engesztelési naptól – errefelé. A szentély doktrínájának eme új értelmezései, a Jézus emberi természetét hirdető protestáns óhitűség vallása mellett túlzottan aggodalmaskodó és gyanakvó reakciókat váltottak ki, még mielőtt a könyv kikerült volna a sajtó alól.

Az Andreasen-ügy (1937–1962)

A legfontosabb személyiség, aki ellenezte a Questions on Doctrine megjelenését, a veterán teológus M. L. Andreasen volt.⁵ A könyv ellentétben állt Andreasen konzervatív teológiájával, ami Jézus emberi természetét és az engesztelést illeti. Andreasen kimagasló képességű teológus volt, aki 1938 és 1950 között az Emmanuel Főiskola – a mai Andrews Egyetem – igazgatója is volt. Főbb munkáinak témája a szentélyi szolgálat (1937) és a Zsidókhöz írt levél (1948). A szentély doktrínájára vonatkozóan Andreasen megerősítette a tör-

ténelmi adventista értelmezést, amelyet Ellen G. White is igaznak vallott.

Az adventista egyház régebbi teológiai elveire támaszkodva, Andreasen hangsúlyozta, hogy Jézus egy elesett, bűnös emberi természetet örökölt, anélkül viszont, hogy engedett volna e bűnös természet gyarlóságainak (ami ellent mondott a protestáns óhitűségnek, s amely az utolsó nemzedék különleges szerepének teológiájában csúcsozott ki). Andreasen továbbá megerősítette és tovább fejlesztette az engesztelés hagyományos teológiáját, kijelentvén, hogy a megszentelődésnek három szakasza van: kettő Krisztus életében és halálában, és egy a mennyei szentélyben.

Andreasen azonban tudatában volt annak, hogy létezett az adventisták körében egy bizonyos fokú szkepticizmus a szentély tanával kapcsolatban. Emiatt az ok miatt 1942. december 25-én levelet írt a Generál Konferencia akkori elnökének, McElhany-nak és a GK alelnökének, Bransonnak, amelyben javasolta a lelkészek állandó képzsét a szentély kérdésében.⁶

„Ha tanári tapasztalatom kritériumnak minősíthető, azt mondanám, hogy számos lelkészünknek komoly kételyei vannak a szentély tanának bizonyos szempontjait illetően. Általános értelemben elfogadják, hogy igazunk van, de ugyanúgy biztosak abban is, hogy Ballenger látomásaival sosem szálltunk igazán szembe, mert hogy nem is vagyunk erre képesek. Nem akarnak vitázni ebben a témában, ezért egyszerűen eldöntik, hogy ez a kérdés nem életbe vágóan fontos. És így a szentély tanát elméjük egyik rejtett zugába temetik...”

Nehézségek a Biblia fordításában (1954)

Az új amerikai bibliafordítás – az RSV – körül keletkezett vita, valamint az adventista biblikus teológia fejlődése a lingvisztika és az exegézis terén egy olyan hivatalos kiadvány megjelenését sürgette, amely hasznos a lelkészek és minden a témában érdekelt személy számára. A Generál Konferencia vezetősége 1953-ban kijelölt egy kiadói bizottságot, amely a bibliafordításokban található hibák orvoslásával foglalkozzék. Walter Read főszerkesztő vezetése és Arthur Maxwell és A. W. Cormack titkársága alatt a következő összetételű szerkesztőség alakult meg: L. L. Caviness, O. H. Christensen, R. F. Cottrell, R. D. Drayson, R. L. Hammill, E. Hilgert, S. H. Horn, J. D. Livingston, R. E. Loasby, W. G. C. Murdoch, D. F. Neufeld és F. H. Yost – mindannyian teológusok. 1954-ben a kiadói bizottság egy 316 oldalas tanulmányt publikált *Problems in Bible Translation*⁷ címmel, amelynek egyik fejezete kifejezetten Dániel 8:14 versével foglalkozik (174–177). Ebből idézünk:

„Itt a *sadaq* héber igével találkozunk, amely sehol másutt nem szerepel a héber Bibliában. Minden lexikon egyetért abban, hogy a *sadaq* ige jelentése *igazságosnak lenni/jogosságot gyakorolni*. Dániel 8:14 versében a *niphal* formában jelenik meg, amely az ige egy passzív vagy reflexív formája, és megszokott esetben *megigazíttatik* jelentésben fordítható le... Az RSV és más bibliafordítások híven tolmácsolják a szöveget, amikor azt mondják, hogy *a szentély visszaállíttatik jogos állapotába*. A *megigazíttatik* vagy *megbosszult* jelentések is elfogadhatóak... A szó maga nem *mosás általi megtisztítást-megtisztulást* jelent, a megtisztítás fogalma a szentélyi szertartásból kölcsönvett fogalom.”

A következőkben azonban a szerzők rámutattak arra, hogy ennek a héber kifejezésnek ceremoniális jelentése is van az összes sémi nyelvben, amelyben megtalálható. A szerzők javaslata az, hogy „a jogos állapotába visszahelyez” jelentést alkalmazzuk, amely folyamatnak a megtisztítás is része. ■

1. „1844-ben, a 2300 napos próféciai periódus végén Jézus belépett engesztelő áldozatának második és egyben utolsó szakaszába.” (www.adventist.ro: Convingeri > Doctrine fundamentale > Lucrarea Domnului Hristos în sanctuarul ceresc). A Prescottról és Bunch-ról szóló információk Gilbert Valentine adventista egyháztörténész monumentális könyvéből származnak: *The Shaping of Adventism*, Andrews University Press, 1992:256–281).

2. Vö.: www.adventist.ro: Convingeri > Doctrine fundamentale > Lucrarea Domnului Hristos în sanctuarul ceresc. E hitvallás magyarázatakor ugyanaz a forrás a következő pontosítást nyújtja: „A szentély Krisztus szolgálatának három szakaszát illusztrálja: (1) Jézus helyettes áldozata; (2) papi közbenjárása; (3) a végső ítélet.”

3. *Questions on Doctrine*, Andrews University Press, 1957. Új, jegyzetekkel ellátott, 2003-as kiadása annál is értékesebb, hogy George Knight adventista történész írta a bevezetőjét és a jegyzeteit.

4. *Questions on Doctrine*, 263–266.

5. Személyes és nyilvános reakciója annyira súlyos volt, hogy az egyházat is ugyanolyan drámai válasza készítette: megfosztotta őt lelkési minőségétől, sőt, még a nyugdíjától is. A nyugdíját rövid időn belül újra folyósították, a népjóléti hatóság közbelépésére. A megsebzett, beteges Andreasen végül kibékült az egyház vezetőivel, akiket azelőtt vehemensen bíralt, majd Istenben megnyugodva adta át életét Teremtőjének. Néhány hónappal a halála után, 1962-ben, az egyház post mortem lelkési tisztségébe is visszaállította. Spirituális követői – az úgynevezett „történelmi” adventisták – a mai napig megpróbálják mesterségesen fenntartani a vitát bíráló, ultrakonzervatív, dogmatista írásaikkal.

6. Andrews University Heritage Room, Andreasen File 5, Graeme Bradford *More than a Prophet* című könyvéből idézve, *Biblical Perspectives*, Berrien Springs, Michigan, 2006:168.

7. W. E. Read, ed., *Problems in Bible Translation*, The General Conference Committee, Review and Herald, Washington DC, 1954: 174–177.

Florin Lăiu, az Adventista Teológiai Intézet professzora

AZ IGE BARÁTAI JÉZUS BARÁTAI

1. Izrael nemzetségei

Satírozd be Izrael nemzetségeinek nevét az alábbi táblázatban. Hány nemzetséget találtál?

W	N	E	R	R	Ú	B	E	N	F	I	H
Q	A	D	A	X	K	P	M	N	G	Á	D
Z	F	T	J	Ó	Z	S	E	F	C	S	S
Y	T	I	D	J	T	E	L	P	H	E	F
J	A	F	I	Z	S	A	K	H	Á	R	Q
B	L	D	E	W	H	T	V	U	G	J	B
S	I	M	E	O	N	G	I	T	L	C	E
F	P	G	H	A	V	T	R	W	É	C	N
U	L	F	E	J	Y	I	U	E	V	L	J
E	H	D	V	Ú	T	Q	J	P	I	E	Á
Q	U	T	J	D	Á	N	F	D	H	L	M
G	P	I	Y	A	S	D	J	Y	K	O	I
O	H	Y	R	N	Z	E	B	U	L	O	N

2. Tanuljunk kívülről bibliaverseket

Egészítsétek ki az alábbi szöveget a hiányzó szavakkal, majd tanuljátok meg kívülről!

„És íme, hamar _____; és az én _____ velem van, hogy _____ mindenkinek, amint az ő _____ lesz” (Jel 22:12).

A NYÁJ BARÁNYKÁI
ALINA CHIRILEANU

Alina Chirileanu, az Unió Gyermekosztályának aligazgatója

N	O	L	B	E	Z	N	R	X	H	O				
I	O	K	J	D	V	A	I	P	G	P				
W	L	H	F	D	N	A	D	J	U	T				
Y	E	I	P	J	Q	V	D	H	E	E				
J	L	V	E	I	U	J	E	L	F	U				
N	C	E	W	T	R	H	G	F	P	F				
E	L	C	E	G	I	T	S	I	M	E	O	N		
B	L	D	E	W	H	T	V	U	G	J	B			
A	F	I	Z	S	A	K	H	Á	R	Q				
T	I	D	J	T	E	L	P	H	E	F				
S	S	C	S	E	F	J	Q	Z	S	E	F	C	S	S
D	A	X	K	P	M	N	G	I	T	L	C	E		
H	F	I	R	W	É	C	N							

Megoldás:

BEFOLYÁSOLHATJUK-E ISTENT?

Egyesek a Bibliában egy szabályokat felsorakoztató könyvet látnak, mely megszabja, hogy mit szabad tennünk és mit nem. Mások egy életfilozófiát fedeznek fel benne, elveket egy bölcsőbb élethez. Egy harmadik kategória mítosz-gyűjteménynek tartja, amelyben a történetek az emberi sors természetét és dilemmáit boncolgatják. A Biblia természetesen tartalmaz szabályokat, princípiumokat és történeteket, de mindezek felett egy élő alkotás, amelynek központi témája a kapcsolatok: Isten kapcsolata az emberekkel, az emberek kapcsolata Istennel, valamint az emberek egymás közti viszonya.

Az őszinteség és a szeretet mellett a mély kapcsolatok mindkét fél részéről engedményeket – korlátokat – is feltételeznek, és Isten úgy szervezte meg ezt a világot, hogy ezeket a korlát(ozás)okat tiszteletben is tartsák a felek. Ő tiszteletben tartja a korlátainkat, és minket is arra kér, hogy tiszteletben tartsuk az övéit. Hogy néz ez ki a gyakorlatban?

Először is, csak azt várja el tőlünk, amit képesek is vagyunk teljesíteni. Megengedi, hogy a helytelen magatartásunk következtében ránk törő nehézségeket elszenvedjük, hogy ily módon még inkább tudatosodjék bennünk, hogy változásra van szükségünk. Nem akarja, hogy bármelyikünk elveszen, és nem örvend szenvedésünk láttán (2Pt 3:9; Ez 18:23), viszont szeretné, ha naponta megélnénk a megtérés tapasztalatát, a saját javunk érdekében, az Ő dicsőségére. Mélyen bántja, ha nem így teszünk.

Másodsorban, tiszteletben tartja, ha nemet mondunk. Nem ellenőriz és nem zaklat. Megengedi, hogy nemet mondjunk, és a saját utunkat járjuk. Gondoljunk csak a tékozló fiú példázatára, vagy arra, hogyan fordult el Jézustól a gazdag ifjú. A csodálatos azonban az, hogy amikor az emberek nemet mondanak, Isten továbbra is ugyanúgy szereti őket. Isten állandóan ajánlatot tesz az embernek, és az egyik ajánlata éppen a választás lehetősége. De a következményeket is megengedi, amelyeket el kell szenvednünk. Tiszteletben tartja a korlátjainkat.

Ugyanakkor Isten elvárja, hogy az Ő feltételeit is teljesítsük. Amikor egy bizonyos választást tesz, vagy nemet mond nekünk, ez az Ő joga, szabadsága. Ha kapcsolatot szeretnénk Vele, tisztelnünk kell ezen szabadságát. Ha megpróbáljuk kényszeríteni, hogy tegyen valamit, figyelmen kívül hagyjuk szabadságát. Ha neheztelünk Rá, mivel bizonyos dolgokat nem tett meg a kérésünkre, nem ismerjük el szabadságát, hogy az lehet, aki lenni akar. Istennek nincsenek kötelezettségei velünk szemben. Szuverenitása révén úgy cselekszik, ahogy jónak látja. Nincsenek kötelezettségei, és nem enged a manipulációknak. Értünk is azért áldozta fel az életét, mert úgy akarta.

Jób kifejezte haragját és elégedetlenségét Istennel szemben. Igen, Jób tiltakozott, viszont egy percig sem hitte azt,

hogy Isten rossz lett volna. Minden siralma ellenére nem szakította meg kapcsolatát Istennel. Nem értette Őt, de megengedte, hogy az legyen, aki, és tiszteletben tartotta akaratát. Továbbra is szerette Őt, még akkor is, amikor nagyon haragudott Rá. Így néz ki a gyakorlatban az igazi ember-Isten kapcsolat.

Jézus a szenvedésben is tökéletes magatartást tanúsított (Zsid 5:7–10). A Gecsemáné-kertben kérte az Atyát, hogy vegye el tőle a szenvedés keserű poharát, az Atya azonban nemet mondott. Jézus elfogadta akaratát, alávetette magát annak, és így „tökéletességre jutván örök üdvösség szerzője lett mindazokra nézve, akik neki engedelmeskednek” (Zsid 5:9). Ha Jézus nem tartotta volna tiszteletben az Atya akaratát, mindannyian elvesznénk.

Másrészt Isten nem akarja, hogy passzívak legyünk a Vele való kapcsolatunkban. Néha, beszélgetéseink eredményeképpen meggondolja magát. Amikor feltárjuk Előtte érzéseinket, vágyainkat, Isten válaszol. Nem mindig gondoljuk ezt, de a Biblia egyértelmű e tekintetben. Mintha csak ezt mondaná: „Ha tényleg ennyire fontos ez neked, beleegyezem.” A Biblia egyik legcsodálatosabb tanítása az, hogy „befolyásolhatjuk Istent.” Ha nem tehetnénk, kapcsolatunk Vele nem lenne hiteles. „No, jertek, törvénykezzünk!” – mondja az Úr (Ésa 1:18), mint egy barát vagy egy apa. „Mondd el nekem te, hogyan látod a dolgokat. Tudni akarom, mi a véleményed. Álláspontod fontos számomra.”

Csakis egy hiteles kapcsolat Istennel segíthet elérnünk lelki fejlődésünk csúcspontját: az isteni képmáshoz való hasonlóságot. A kapcsolat feltételei lehetővé teszik olyanoknak látnunk Istent, amilyen a valóságban. Ha olyasmit próbálunk tenni, ami az Ő hatáskörébe tartozik, el fogunk esni, és ha elvárjuk, hogy Ő tegye meg a mi részünket, Ő fog elutasítani bennünket. Isten megteszi a maga részét, nekünk pedig kérnünk kell a Szentlélek erejét, hogy amire egyedül képtelenek vagyunk, azt a segítségével megtehessük. „Akinek békesség él szívében Isten és embertársai iránt, az nem lehet boldogtalan. Irigység nem talál helyet szívében, gonosz gyanakvás nem lel otthont benne; gyűlölség nem tud megállni ajtajánál. Az Istennel összhangban álló szív a menny békéjében részesül, és a béke áldásos hatását árasztja” (Ellen White, *Gondolatok a Hegyibeszédről*, 28–29). ■

**BEFOLYÁSOLHATJUK
ISTENT. HA NEM
TEHETNÉNK, KAP-
CSOLATUNK VELE
NEM LENNE HITELES.**

Stefan Tomoiagă, a Romániai Hetednapi Adventista Egyház Uniójának elnöke.

TERVÜNK

- » Létrehozni az adventista kórházat működtető alapítványt.
- » Az első romániai adventista kórház megépítése az ország központjában, az orvosképzés fellegvárában, Marosvásárhelyen.
- » A terv további részleteiről lelkipásztoraink tájékoztatnak majd titeket.

ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEINK

- » Egy adventista onkológiai központ felépítése, amely a lakosság igényeit a legmagasabb elvárások szerint elégíti ki.
- » Az Adventista Egyház egészségvédelem terén alkalmazott elveinek a hirdetése.
- » Az Adventista Egyház közmegítélésének javítása a társadalomban.

KÜLDETÉSÜNK

- » Isten szeretetének hirdetése a testi, szellemi és lelki gyógyítás által

SZEMLÉLETÜNK

- » Az adventista kórház a minőségi egészségügyi ellátásnak köszönhetően küldetésünk elismert vezérintézménye lesz.

VÁLLALT ÉRTÉKEINK

- » Együttérzés és gondoskodás a páciens iránt
- » Az emberi méltóság tisztelete
- » Kiválóság az egészségügyi szolgáltatások terén
- » Lelki támogatás
- » A rendelkezésre álló erőforrások és anyagi lehetőségek felelősségteljes felhasználása.

Az adventista kórház